

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

II^{то} обикновено Народно Събрание.

LXXX ЗАСЪДАНИЕ, ВТОРНИКЪ 18 НОЕМВРИЙ 1880 ГОД.

(Подъ председателството на г-на Сукнарова. — Начало въ единъ часъ послѣ пладнѣ.)

Председателъ: (Звъни.) ще се чете списъка.

Секр. Райчо Поповъ: (Чете списъка.) вчера сж отежтствовали: Христо Стояновъ, Павловъ, С. Панчовъ, Ив. Доспевский, В. Радославовъ, Кара-Петровъ, Горбановъ, Стаменъ Христовъ, Цеко Вълчовъ, Каракашовъ, Т. Балабановъ, Даскалъ Тодоръ, Атанасъ Храновъ, Цочу Спасовъ, Дръ Браделъ, Кирковъ, Т. Бурмовъ, Михайловский, Митрополитъ Григорий, Г. Цанковъ, Начевичъ, Т. Станчевъ, Атанасъ Костовъ, Кънчо Жсковъ, Д. Бърневъ, В. Петровъ, Османъ Ефенди, В. Поповичъ, Ахметъ Идризоглу, М. Колони, Симеонъ Митрополитъ Преславски, Болѣрски, Т. Икономовъ, Сандъ Ахмедовъ, Ив. Стояновъ. Стоянъ Поповъ, Д. Мантовъ.

Председателъ: Отъ 172 депутати 37 сж касиранитѣ отежтствоватъ, присжтствоватъ 135; има повече отъ половината и засъданието се отвара. Ще се чете 76 протоколъ.

Секр. Райчо Поповъ: (чете 76 протоколъ.)

Кърджиевъ: Имамъ да направя една забѣлѣжка върху четения протоколъ. Г-нъ Секретаръ прочете, че по предложението на г. Еремия Гешовъ, относително заплатитѣ на депутатитѣ, които сж чиновници, г-нъ М-ръ на Външнитѣ Дѣла каза, че ще представи единъ законопроектъ за това. Г-нъ М-ръ каза, че има законопроектъ за чиновницитѣ, въ който ще се каже и за тия които се избиратъ за представители. По долѣ въ протокола стои, «че се избрахъ комисии,» на мѣсто да се каже: «че се избрахъ комисии,» не се избрахъ. Послѣ интерпелацията на г-на Самсарова въ отговоръ, на Намѣстникътъ на Военныйтъ М-ръ, г. секретаръ чете; «колкото се отнася до войната». Намѣсто «колкото се отнася до войската». Г-нъ секретаръ пропусналъ и моето предложение: да се

приеме г. Лазаръ Дуковъ за секретаръ, и че Събранието прие неговото извинение.

Райчо Поповъ: Има да забѣлѣжи на г. Кърджиева, че ако мисли той, че му се пропуснало нѣщо, въ секретарскитѣ протоколи, то това е забѣлѣжено въ стенографическитѣ протоколи. Колкото за «войната», може би въ бързото ми четение той не е чулъ. (Веселостъ.) Относително пакъ предложението му за г. Лазаръ Дуковъ, не съмъ намѣрилъ толкова за нужно да го забѣлѣжи, понеже въ стенографическитѣ протоколи вѣчно подробно се забѣлѣжава. Нека се задоволи съ това.

Тодоровъ: Относително запитванието на г-на Бурмова за рѣзание българскитѣ монети, въ протокола се чете, че Н. Събрание приело да остане безъ послѣдствие и като «злоумишлено». До колкото зная азъ, нито запитванието бѣше злоумишлено, нито Н. Събрание се произнесе тѣй. За това предлагамъ тѣзи дума да се извади и да не се туря въ протокола. Н. Събрание прие да остане запитванието безъ послѣдствие, но че то било злоумишлено, не е истина.

В. Радославовъ: Г-да представителитѣ помнятъ, че когато се разискваше за това запитване, което може да се види и отъ стенографическитѣ протоколи, споменъж се нѣщо по строго отъ г. Стамболова.

Тодоровъ: Дѣйствително г. Стамболовъ каза, че това запитване е злоумишлено и други още думи на нападение противъ това; но само г. Стамболовъ не е тълкователъ на Н. Събрание. Н. Събрание е казало само да остане безъ послѣдствие. (Гласове: Вѣрно!)

Председателъ: Ще се вземе бѣлѣжката ви въ внимание. Има ли още нѣкой да забѣлѣжи върху четения

протоколъ? (Нѣма.) На дневния редъ е да се чете митарственниятъ уставъ.

Докладчикъ Аневъ: (Чете.)

РАЗДѢЛЪ IV.

За пѣтнишкитѣ вещи, за пропуцанитѣ безъ мито предмѣти на дипломатическитѣ агенти и за пощовитѣ пакети.

ГЛАВА I.

За пѣтнишкитѣ вещи.

Чл. 175. Пѣтницитѣ, които идатъ отъ чужбина, длѣжни сѣ да покажатъ на митницата всичкитѣ си багажъ, който се намира при тяхъ.

Чл. 176. Преглѣждането се изоставя само кога преминаватъ лица отъ Княжевския Домъ на България, и лицата, които идатъ отъ иностранныя държави, съ назначение отъ правителствата си, въ качество на дипломатически и консулски агенти, отъ всякакъвъ чинъ.

Чл. 177. При определяването, кои именно отъ пѣтнишкитѣ предмѣти се предназначаватъ за собствено употребление на пѣтницитѣ, и подлѣжатъ на безмитно пропуцане, Митницитѣ сѣ длѣжни да взематъ въ съображение състоятелността и общественото положение на пѣтницитѣ, колкото то може да бѣде павѣстно.

Забѣлѣжка. Предмѣтитѣ, внасяните на които въ Княжеството е забранено, не се отнасятъ къмъ вещитѣ на пѣтницитѣ, които подлѣжатъ на безмитно пропуцане.

Чл. 178. Преди да престѣпнѣ къмъ преглѣждането на пѣтнишкитѣ вещи, митарственния чиновникъ, върху когото лѣжи тая обязаность, е длѣженъ да попита пѣтника, намиратъ ли се между вещитѣ му предмѣти въ видъ на стоки, подлѣжащи на плащане мито. Ако пѣтника каже, че такива предмѣти и стоки у него нѣма, а въ преглѣждането се намѣрятъ, то азъ тѣхъ се взема двойно истрѣчно мито, а запрѣтенитѣ стоки се конфискуватъ.

Чл. 179. Ако обыкновенното мито на подлѣжащитѣ на плащане мито предмѣти не надминава 25 лева, то оно се записва на приходъ въ особно установената за това книга; въ противенъ случай пѣтника е длѣженъ да подаде обявление съгласно съ общитѣ основания.

Чл. 180. Ако пѣтника не пожелае да заплати мито за не утаенитѣ въ преглѣждането предмѣти, то тѣ по желанието му могатъ да се испратятъ на ново отъ вѣнъ граница, безъ да имъ се вземе мито.

Чл. 181. Търсянието на самия пѣтникъ въобще се запрѣждава, съ исключение на случаитѣ, когато има достовѣрни свѣдѣния, че пѣтника крие по тѣлото си, подъ дрѣхитѣ или долнитѣ си дрѣхи, въ общата си и т. н. нѣкои предмѣти, които подлѣжатъ на плащане мито. Въ подобни случаи личното претърсване на пѣтника трѣба да става въ помѣщението на митницата, въ присѣтствието на управителя и на назначенни за приемане на пѣтницитѣ чиновникъ и на други двама помѣстени отъ страна свѣдѣтели. Тая мѣрка се приспособлива и върху пѣтницитѣ отъ женския полъ, и на особено предпазване и при най голѣмото подозрѣние, самото даже претърсване може да прави жена, въ присѣтствие на 2 свѣдѣтели отъ женския полъ.

Чл. 182. Митарственния чиновникъ, който си позволи да злоупотреби съ правото на личното претърсване на пѣтника, само по подозрѣние не основано на нищо, или отъ желание да причини неприязнь на пѣтника, подлага се на строга отговорность въ административенъ порядѣкъ.

Чл. 183. Въ всѣкий случай за личното претърсване на пѣтника се съставява протоколъ, подписанъ отъ пѣтника и отъ

всѣхкитѣ присѣтствующи. Ако дѣйствително се намѣрятъ у пѣтника скрити вещи, то тѣ се конфискуватъ.

Чл. 184. Когато не обявени отъ пѣтника стоки се намѣрятъ въ двойнитѣ дѣла и страни на сѣдѣжцитѣ и кутиитѣ въ промушениитѣ оси на кола и екипажи и въобще въ такива мѣста, които нарочно сѣ измислили и направени за тайно прекарване, то подобнитѣ стоки се конфискуватъ и се взема отъ пѣтника двойно тарифно мито, а ако сѣ запрѣтени за внасяние двойно отъ цѣната.

Чл. 185. Пѣтнишкитѣ вещи, които не се намиратъ при пѣтницитѣ, а се носятъ отдѣлно, могатъ да се пропуцатъ безъ мито съ позволенieto на управителятѣ, но само въ такъвъ случай, ако тѣ иматъ явенъ признакъ на употребяване и на митницата се представятъ доказателства; че вещитѣ дѣйствително принадлежатъ на лица пристигнали отъ чужбина.

Чл. 186. Когато пристигатъ отъ границата на конѣе, въ екипажи и кола, освобождаватъ се отъ плащане на слѣдующето азъ тѣхъ мито, ако тѣ се върнатъ на азъ въ течението на 6 мѣсеца.

Пѣтника, който желае да се възползува отъ това право, длѣженъ е да внесе париченъ залогъ за обезпечение на надлѣжното мито, съобразно съ направеното отъ митницата оцѣнение на пропуснатитѣ конѣе, кола и екипажи. Слѣдъ това връчва му се точенъ опнѣсъ на пропуснатитѣ, съ забѣлѣжка на коєзма, рѣста, пола на животнитѣ, конструкцията на колата и екипажитѣ и т. н. При пълването отъ Княжеството, преди намигуването на установения срокъ, залога се освобождава, като покажатъ пѣтницитѣ горѣпоменатия опнѣсъ и като се слѣчи (сравни) съ опнѣсъ на животнитѣ и колата съ които пѣтуватъ отъ вѣнъ граница. Ако пѣтника не пѣтува презъ тая митница, отъ гдѣто е пристигналъ въ Княжеството, то освѣнъ описа той е длѣженъ да представи свѣдѣтелство отъ полицейската власть за своята личность; на основание на това свѣдѣтелство, митницата на внасяние прави надлѣжнитѣ бѣлѣжки върху описа, че нѣма пренѣтствие за връщането отъ митницата на внасяние вложени въ нея залогъ.

Чл. 187. Митницата, която дава описа, е длѣжна да остави въ дѣлата си кония отъ тоя документъ, а въ митницата презъ която конѣетѣ, колата и екипажитѣ пѣтуватъ за отъ вѣнъ граница, остава представеното и полицейско свѣдѣтелство за личностьта, или кония отъ него.

Чл. 188. Багажа, на ония които излизатъ отъ Княжеството, подлѣжни на митарствено преглѣждане, на сѣщитѣ основания, установени отъ горѣпоменитѣ членове на тая глава, за багажа на ония, които пристигатъ отъ границата съ внасяние на съответственитѣ формальности.

Чл. 189. Ако лицето, което преминува презъ Вѣлгарекото Княжество, пожелае да избѣгне двойното преглѣждане на багажа си; което споредъ общитѣ правила трѣба да стане въ вносната и износна митница, то дава му се право, да иска да му се опломбира багажа въ митницата на внасяние. Като се изпълни това, митницата на изнасяние има право да го преглѣжда само въ такъвъ случай, когато положенитѣ отъ митницата на внасяние пломби се видятъ повредени. (гл. ст. 71. Вѣл.)

Чл. 190. Преглѣждането на багажа на пѣтницитѣ, които пристигатъ съ параходи въ градоветѣ по пристанищата, се прави по исканieto имъ презъ всяко време, деня и ноща.

Чл. 191. Само собственния багажъ на курриеритѣ (скороходцитѣ), които пристигатъ отъ границата се подлага на митарствено преглѣждане. При това митницитѣ иматъ особена длѣжность, да отпиратъ тия лица, колкото е възможно по скоро, презъ всяко време на деня или нощта, подъ строга отговорность на управителятѣ.

Чл. 192. Предявяванитѣ отъ курриеритѣ пакети и пратки (ампакети) съ напечатанъ или писменъ надписъ „Expedition officielle“, снабдени съ официалния печать и адресовани на официални лица отъ иностранныя дворецъ, пропуцатъ се безъ никакво преглѣждане.

Чл. 193. Изложението въ чл. чл. 175—192 правила, на българския език и на по главните европейски езици, трябва да се окачатъ въ митницата и по други мѣста, гдѣто става преглѣжданieto на пътниците.

Комиссията не е направила никакви измѣнения.

Председателъ: Има ли нѣкой да говори върху четената глава?

Илия Цановъ: Нѣмамъ друго нищо съществено, освѣтъ за §, 178 въ предпоследния редъ се казва: «за това се взима двойно штрафно мито». Туй какъ се разбира, веднажъ мито и два пѣти штрафъ или веднажъ мито и веднажъ штрафъ?

М-ръ Каравеловъ: Тука се разбира двойно мито. Въ §, 191 гдѣто се казва за багажътъ на курриеритѣ, то се разбира, че ако иматъ курриерски листъ, той трябва да се почита. Но тѣ може да иматъ съ себѣ си чамадани, а тѣ трябва да се преглѣдватъ.

Илия Цановъ: Това гдѣто казахъ за думата «штрафно» да се измѣни, и да остане само «двойно мито».

М-ръ Каравеловъ: Азъ се съгласявамъ.

Председателъ: Като г-нъ М-ръ е съгласенъ не трябва вотиране.

Тихчевъ: Азъ напротивъ съмъ на мнѣние да остане, защото двойното мито се взема въ видъ на штрафъ; заради това се казва: «двойно штрафно мито». Обаче като се съгласи и г-нъ М-ръ, азъ нѣма що да кажа.

Председателъ: Приема ли Н. Събрание четената глава, както се прочете отъ г-на докладчика съ нехвърлянето думата «штрафно»? (Приема се.)

Докладчикъ: Глава II. Тая глава се измѣни по предложението на г-на М-ра, именно отъ членове 194 до 199 и двѣтъ забѣлѣжки. Ще прочетъ измѣнението на редакцията.

ГЛАВА II.

За пропущане безъ вземане мито предмети на дипломатическите агенти и консулитѣ.

Чл. 193. Предназначенитѣ за собствено употребление на консулитѣ и вице-консулитѣ вещи и предмети преди да се пропуснатъ на основание установенитѣ въ чл. 3-й на настоящия уставъ привилегирани права, подлѣжатъ на митарствено преглѣждане.

Чл. 194. Слѣдъ пристигането отъ границата на сѣдѣщи и други колетѣ съ горѣназначенитѣ вещи и предмети веднага се испращатъ въ митницата, която е длѣжна да претѣжи къмъ преглѣжданieto имъ, не на редъ съ другитѣ стоки, по тутаки слѣдъ получаването на писменитѣ заявления отъ консулитѣ агенти по тоя предметъ.

Въ тия заявления съ саморѣчливъ подписъ на консултѣ или вице-консултѣ и съ прилагане на официалния печатъ ще се бѣлѣжи: числото на колетитѣ, знаковетѣ (маркитѣ) и номерата имъ, количеството, качеството и цѣната на стокитѣ, въ които се намѣрватъ колетитѣ.

Чл. 195. За изпѣлането на явъ въ преглѣжданieto правятъ се, бѣлѣжки на листове отъ обикновения проста хартия, които се прошнуроватъ (запизватъ) съ поменитѣ въ предишния членъ писменни заявления и наедно съ тѣхъ се пазятъ при дѣлата на митницата. Върху тѣзи листове се сѣта митото на пропуснатитѣ

безплатно предмети за консулитѣ и вице-консулитѣ, които се занимаватъ съ търговия за да се води надлѣжащата сметка на отетженото мито, съ което се ползуватъ тѣзи лица споредъ членъ 3.

Чл. 196. Предметитѣ, за които се не взима мито, се испращатъ въ митницата на консулитѣ веднага слѣдъ преглѣжданieto имъ и подъ митарствено уставъ.

Чл. 197. Поржченитѣ стоки отъ консулитѣ и вице-консулитѣ, които се занимаватъ съ търговия, за търговски операции, както и вещи и предметитѣ имъ, които, ако и предназначени за собственото имъ употребление, но сѣ донесени въ по голѣмо количество отъ годишната имъ пропорция, внасянето на която се допуца безплатно, трябва да заплащатъ мито по общитѣ правила съ завазване на всичкитѣ забѣлѣжителни за търговитѣ формалности.

Чл. 198. Въ случай на пристигане колетѣ, адресовани до нѣкого отъ консулитѣ и вице-консулитѣ, които живѣятъ въ вѣтрѣшността на Княжеството, тѣ се предаватъ на представители, на сѣщата държава, който живѣе въ мѣстето гдѣто се намира митницата, по предварително негово заявление и съ задѣлжение, да промѣни това заявление въ течение на единъ мѣсець съ заявлението на лицето, на което дѣйствително сѣ адресовани колетитѣ.

Забѣлѣжка I. Колетитѣ, адресовани до дипломатическитѣ агенти, живущи въ София, сѣ опломбирватъ безъ преглѣждане и се предаватъ на тѣхнитѣ ексенедитори при пограничнитѣ митници ерѣщу писмено поржчителство, че тѣ (колетитѣ) ще се предадатъ при писаря на софийския митарственъ пунктъ, който отъ свои страна безъ да ги отваря предава ги по принадлежностъ ерѣщу расписка за получаването имъ, за което веднага навѣстява надлѣжната митница за да се освободи ексенедиторина отъ даденото си поржчителство.

Забѣлѣжка II. Колетитѣ запечатани съ правителствени официални печати, които минаватъ чрезъ пограничнитѣ митници за дипломатическитѣ агенти въ София съ особенъ курриеритѣ, пропускатъ се, свободно, безъ опломбирване или други нѣкои формалности. Преглѣжда се само напашортъ на курриерина, за удостоверение, че той е дѣйствително на едикое си агенство.

Чл. 199. Въ случай на пристигане колетѣ адресовани до по високитѣ чиновници на консулствата, които не се занимаватъ съ търговия и се ползуватъ отъ неограничено право на безплатно внасяние отъ границата на потребитѣ имъ предмети, то установенитѣ отъ чл. 195 заявления, се изпровождатъ въ митницата отъ консулитѣ, съ подписката имъ.

Чл. 200. За избѣгване на всѣкаквъ родъ недоразумѣния, отъ страна на митницата, се постановява че правилата изложени въ настоящата глава, могатъ да се приспособяватъ единствено само за колетитѣ адресовани непосредствено до дипломатическитѣ агенти, съ показване тия лица въ документитѣ, които придружаватъ колетитѣ, а предметитѣ които се испращатъ на име на частни лица, ако и тия послѣднитѣ да сѣ направили заявление, че тѣ принадлежатъ на дипломатическитѣ агенти, трябва да се признаватъ като стоки, които не се отнуцатъ отъ митницата безъ да се заплати за тѣхъ мито, съ завазване на установенитѣ по тоя предметъ общи правила.

Тука въ тѣзи глава сѣ станали само ония измѣнения, които М-вото представя на комиссията, именно отъ §§. 194—199 Други нѣма.

Баларевъ: Тука въ забѣлѣжката на § 199 се казва, че всѣкий дипломатически агентинъ, щомъ пожелае да му се прекаратъ вещи, може да му се опломбиратъ въ София. На това азъ се съгласявамъ. Но въ допълнение се казва, че тукашния чиновникъ на митни-

цата трѣба да ги предава на агентина, безъ да има право да ги преглѣда; може да има вещи, които трѣба да се видятъ.

М-ръ Каравеловъ: Вѣрвамъ че всѣко правителство, което праща нѣщо на свои агентинъ, то нѣма да праща такива вещи, съ които да прави търговия. Ние вѣрваме въ тѣхнитѣ агенти, също както тѣ вѣрватъ въ нашитѣ, които сж въ други държави. Пломбата се туря само за това за да се знае, че вещитѣ сж дѣйствително на агента.

Предсѣдатель: Приема ли Н. Събрание глава 2-ра както се прочете? (Приема се.) Който не приема да си дигне ржката. (Никой не дигна.) Значи приема се.

Докладчикъ: (Чете.)

ГЛАВА III.

Правила за преглѣдването на пощенскитѣ пакети въ митницитѣ.

Чл. 201. Предаване на пощата стоки, назначени за въ Княжеството или за въ странство, е свободно и не подлѣжи на никакво преглѣдване отъ страна на митницата.

Чл. 202. Стоки, които идатъ съ пощата отъ странство, и сж опредѣлени за мѣста, въ които има митарствени учреждения, се предаватъ отъ пощенскитѣ служители заедно съ единъ подробенъ списъкъ (манифестъ) на пакетитѣ имъ на мѣстната митница, които ги предава на притежателитѣ слѣдъ като ги отвори предъ него и приеме законното мито.

Чл. 203. Стоки, които идатъ съ пощата отъ странство, и сж опредѣлени за мѣста гдѣто нѣма митарствени учреждения, се предаватъ на митницата въ они градъ, презъ който тѣ влѣзватъ въ Княжеството. Митницата безъ да отваря пакетитѣ, но само като се води отъ фрахтитѣ, който придружава пакетътъ, опредѣли колко мито има да се взема отъ всѣкий пакетъ, занисва го на фрахтитѣ и връща всичко на пощата за по далечното испроваждане на пакетътъ.

Чл. 204. Когако стигне пакетътъ на мѣстото, гдѣто е притежателътъ, пощенскитѣ управителъ отваря пакетътъ предъ неговия притежателъ, провѣрива ако съдържанието му е съгласно съ декларацията, взема митото и го предава срѣщу расписката на мѣстното ковчезничество, а расписката испроважда на митницата въ они градъ, отъ гдѣто е влѣзалъ пакетътъ въ Княжеството.

Чл. 205. Въ случай, че съдържанието на пакетътъ не е съгласно съ декларацията, тогава пощата предава пакетътъ на мѣстниятъ финансовъ чиновникъ, който взема законното мито два пжти повече отъ колкото слѣдва.

Чл. 206. Ако въ пакетътъ има нѣща на които вписането въ Княжеството е запрѣтено, или пренасянето имъ по пощата е забранено, тогава въ първия случай тии пакети се предаватъ отъ митницата въ мѣстното пощово учреждение съ обявление: че пакетитѣ пристигнали отъ границата подлѣжатъ да се изнасятъ на ново въ Княжеството, въ второй случай притежатели и испровадчтъ се предаватъ на съдъ и виновниятъ се наказва споредъ законитѣ.

Чл. 207. За пакети, на които митото надминува десетъ лева, се взима гербовъ сборъ равенъ на онзи, който се взима за декларациитѣ на стокитѣ.

Чл. 208. Пакетитѣ които пристигатъ отъ границата на име на дипломатическитѣ агенти и консули, на Негово Височество Князьтъ, а също парични вжвели (групове) и писма, които съдържатъ банкноти, не подлѣжатъ на митарствено преглѣждане.

Комиссията нѣма никакви заблѣжки.

Предсѣдатель: Има ли нѣкой да направи заблѣжка? (Нѣма.) Който не приема глава III както се прочете да си дигне ржката? (Никой не дигна.) Значи приема се.

Докладчикъ: (Чете.)

РАЗДѢЛЪ V.

За двувластнитѣ погранични имущества.

Чл. 209. Дувластно имущество се нарича земно притежание, което се пресича отъ пограничната черта и за това се нахожда въ двѣ държави.

Чл. 210. Житото и другитѣ земеделчески произведения на двувластнитѣ имущества, добитѣка и земеделческитѣ орждия, които принадлежатъ на жителитѣ на това имущество, могатъ да се пренасятъ, отъ едната частъ на имуществото въ другата, безъ мито презъ чертата на границата въль отъ расположението на митницитѣ и на митарствениитѣ пунктове, като се павятъ изложенитѣ правила въ слѣдующитѣ по долу членове на тоя раздѣлъ.

Чл. 211. Желаящитѣ да се ползватъ съ права на жители отъ двувластнитѣ имущества длѣжни сж да представятъ на управители на митницата достовѣрни доказателства, че тѣ дѣйствително сж притежатели на подобнитѣ имущества, или ги държатъ съ наемъ и писмено заявление за това:

1) какви именно земеделчески орждия и работенъ добитѣкъ и въ кое именно време на годината ще се препрацятъ презъ чертата на границата;

2) колко и какъвъ именно добитѣкъ ще се испраца на наша;

3) въ какво количество ще се пренасятъ земеделческитѣ произведения слѣдъ прибиранието имъ (насиванито имъ);

4) въ кой именно пунктъ ще става съобщението презъ границата.

Чл. 212. Всичкитѣ горѣозначени (въ п. 1—4) свѣдѣния се съобщаватъ отъ управители на митницата на чиновницитѣ отъ погранични надзоръ въ подлѣжащия участѣкъ, които иматъ за длѣжностъ да павятъ, щото освѣтъ произведени, орждия и добитѣкъ принадлежатъ на жителитѣ на двувластното имущество, и въ предѣлитѣ на това имущество, нищо друго да се не прекарва и пренася презъ границата и да задържатъ всичкитѣ означени предметъ, когато влѣзатъ по на вжтрѣ въ Княжеството.

Чл. 213. На лицата, които просятъ позволение за пропускъ презъ границата, управителя дава откритъ листъ, съ наименование на всичко онова, за което е дадено позволение.

Чл. 214. За отварянието на пунктове за съобщение презъ чертата на границата, въ двувластнитѣ имущества, управителитѣ на митницитѣ сж длѣжни да явятъ всѣкий пжтъ на Министра на Финанситѣ. Съ представяние копия отъ показанитѣ въ чл. 212 документи и свѣдѣния за пространството и качеството на землата на тии имущества.

Чл. 215. Заявленитѣ на жителитѣ отъ двувластнитѣ имущества за количеството на предметитѣ, които предстоятъ да се пренасятъ, въ течението на годината, отъ едната частъ на имуществото въ другата, трѣба да се подновяватъ всяка година на 1-й Февруарий, а за станалиитѣ въ това отношение намѣнения въ миналогодинитѣ заявления, управителитѣ на митницитѣ сж също длѣжни да павѣстватъ на Министра на Финанситѣ.

Чл. 216. Произведенията отъ островитѣ лѣжачи по р. Дунавъ и пренадлѣжачи или само на Българското Княжество, или частъ на България и частъ на Ромѣния, както и испарване на наша въ тии острови добитѣкъ, пропусчатъ се безъ мито, като се павятъ относително до тѣхъ сжитѣ правила установени за двувластнитѣ имущества.

Комиссията нѣма никакви заблѣжки.

Тодоровъ: Въ най послѣдний 217 чл. се казва, че се оставя добитъкъ по островитѣ на Душава да ходи на паша и се отпуща безъ мито. Но тука за островитѣ не се говори нищо: ще ли да се взема пѣщо или не?

М-ръ Каравеловъ: Истина това е тъй, но се отнася до друго. Тия сж казюнни нмоти, и до сега не можемъ да се похвалимъ че сме ги особено изучили.

Тодоровъ: Тогазъ азъ си оттеглямъ предложеннето.

Предсѣдатель: Има ли нѣкой да забѣлжи? (Нѣма.)
Приема ли Н. Събрание раздѣлъ V както си е? (Приема се.)

Докладчикъ (Чете):

РАЗДѢЛЪ VI.

За тайното прекарване на стоки.

ГЛАВА I.

За наказаніята за тайно прекарване стоки.

Чл. 218. Пренасянитѣ или прекарвани презъ границата стоки вѣнъ отъ митницитѣ и митарственнитѣ пунктове, ако за това е нѣмало особно разрѣшеніе, сжщо и стокитѣ не обявени въ тии учреждения за да се преглѣдатъ при внасянето имъ въ Княжеството или внасяніето имъ отъ вѣнъ границата, считатъ се контрабандни.

Чл. 219. Наказаніята за пренасяние контрабандни стоки удирени при преглѣжданіето въ митарственнитѣ учреждения сж показани въ членове 40, 41, 42, 178, 183, и 184 на тоя уставъ.

Чл. 220. Стокитѣ обложени съ мито и задрѣтени, когато се пренасятъ презъ границата далечъ отъ митарственнитѣ учреждения, конфискуватъ се и се взема: за първитѣ двойно мито, а за вторитѣ двойната имъ цѣна.

Чл. 221. За пренасяние и прекарване на безмитни стоки далечъ отъ митарственнитѣ учреждения взема се 1% отъ цѣната на тия стоки.

Чл. 222. Ако иностраннитѣ стоки, които подлѣжатъ на пломби, а ги нѣматъ върху себе си, се уловятъ въ продажъта, ако и пренесени съ пѣжнички вещи, то тѣ се считатъ за контрабанда и се конфискуватъ.

Чл. 223. Наказаніето за вжѣване на иностранни контрабандни стоки пада върху притежателя имъ, а когато той е не пѣстентъ, върху лицето у което тии стоки сж били задрѣжани, като: върху превозители, преносители, куновача, продавача, или върху лицето, у което се намѣрятъ стокитѣ стоварени.

Чл. 224. Изложеното въ предидущия членъ правило не се простира и върху лицата, у които сж били задрѣжани иностранни стоки, а за които не се заплаћило мито; но сж снабдени съ установенитѣ пломби по злоупотребуване на митницата. Ако подобнитѣ стоки чрезъ продажба преминатъ въ други рѣцѣ, то тѣ се връщатъ на купувача, а наказаніето пада върху лицето, което ги е вжѣнало въ Княжеството; ако тѣ обаче се открийтъ въ първитѣ рѣцѣ и притежателя имъ не докаже, че е заплаћилъ за тѣхъ мито, то освѣтъ конфискацията и показанитѣ въ членове 219 и 220 парични наказания (глоба), той поднада и подъ лично наказание споредъ криминалния законникъ.

Чл. 225. Съ иностраннитѣ стоки, които иматъ фалшиви пломби, се постѣпва на основание на 220 чл., а лицата надирени въ гужданіе и преправяние на пломби, подлѣжатъ на лично наказание по криминалния законникъ. Ако оны, у когото се намѣри стока съ фалшиви пломби, почне да се оправдава, че не знае нищо за тѣхното преправяние и докаже отъ кого е купилъ стоката и не се изобличи като съучастникъ, то на стоката се налага дѣйствителната пломба, а паричния штрафъ и личното наказание пада върху дѣйствителния виновникъ.

Чл. 226. Добитъка за вѣряганіе, тѣжмитѣ, колата и рѣчнитѣ кораби, задрѣжани съ тайно прекарвани стоки край митарственнитѣ учреждения, ако притежателятѣ на стокитѣ, или притежателятѣ на горѣпоменжитѣ превозителни срдѣства, не сж въ състояние да заплатятъ въ теченіето на единъ мѣсець съдѣмния за стокитѣ париченъ штрафъ, продаватъ се съ публично наддавание и събраната отъ продажъта сума се употребява за допѣление на тоя штрафъ. Ако притежателятѣ на добитъка, колата и рѣчнитѣ кораби сж лица, които иматъ постоянно занятие да пренасятъ стоки, то ако се уловятъ и вторий нѣтъ съ контрабанда, задрѣжана имъ се за напредъ да се заниматъ съ тона си занятие, за което митницата пѣвѣстива на еснафа имъ.

Забѣлѣжка. Остатокъ отъ събраната сума чрезъ продажъта на задрѣжанитѣ съ контрабандни стоки превозителни срдѣства, като се покриве паричния штрафъ и разноснитѣ по прехраната на животинитѣ за вѣряганіе, въ теченіето на показанный въ тои членъ срокъ, се възвръща на притежателятѣ имъ.

Чл. 227. Контрабанднитѣ стоки пренасяни съ фалшиви митарствени квитациии, или ако и не фалшиви, но дадени за другъ транспортъ, подлѣжатъ подъ дѣйствието на общитѣ правила установени въ чл. 220, а виновнитѣ за подобно пренасяние подлѣжатъ на лично наказание споредъ криминалния законникъ.

Чл. 228. Ако отъ митарственния магазинъ, или отъ частенъ складъ, който се намира подъ надзора на митницата, се пропустнатъ по злоупотребуване на чиновницитѣ стоки за които не се е заплаћило мито и това се направи въ споразумѣние съ притежателя, то тоя послѣдний поднада:

- 1) подъ даване двойно мито и
- 2) подъ даване на сума равна съ цѣната на пропустнатата стока.

Забѣлѣжка. Поменжитѣ въ 2, пунктъ пари се занесватъ напълно като случаенъ доходъ на хазната.

Чл. 229. Пѣтникъ, матроса или друго лице, което се намира при транспорта, сжщо агентина на желѣзния нѣтъ и всѣкий другъ, който снесе нѣщо тайно отъ кораба, колата или транспорта, както и шкипера, който стоварва или натоварва каквито и да е стоки, безъ знаніето на митницата, поднадатъ подъ наказание споредъ членове 220 и 221.

Чл. 230. Шкиперитѣ, за повреждане на кананитѣ, пломбитѣ и печатитѣ, които се налагатъ по распоряжданіето на митницата върху помѣщеніята, що се намиратъ въ корабитѣ, сжщо и кога се противятъ на занечатваніето на подобни помѣщенія, а именно на кананитѣ, проходитѣ, дуланитѣ и др. т., поднадатъ подъ штрафъ отъ 500 лева, който штрафъ, ако се не заплати отъ шкипера, пада върху мѣстното парашодно агенство; ако ли корабитѣ не принадлежатъ на никое общество и шкиперитѣ нѣматъ постоянни представители, то тѣ се не пущатъ отъ митницата, до гдѣто не заплатятъ наложениия имъ штрафъ, или до гдѣто не представятъ добръ поржчитель за плащаніето му. Всетитѣ споредъ тоя членъ пари се занесватъ напълно като случаенъ доходъ на хазната.

Чл. 231. Който се противятъ на митарственнитѣ чиновници, при задрѣжаніето отъ тѣхъ на контрабандни стоки, освѣтъ паричната глоба поднадатъ още и подъ лично наказание по криминалния законникъ.

Чл. 232. Чиловницитѣ на мѣстната полиция и селскитѣ власти, виновни за не показване на митарственнитѣ чиновници по исканіето имъ пуждното съдѣйствие, при задрѣжаніето на контрабандни стоки, сжщо и удиренитѣ въ явна слабостъ къмъ контрабандиститѣ, предаватъ се на сждъ отъ началството си, споредъ съобщеніето на митарственнитѣ и сждѣбни учреждения за престѣпленията имъ.

Чл. 233. Паричнитѣ глоби по дѣлата на контрабанднитѣ стоки се налагатъ, въ всѣкий даденъ случай, съ солидарната отговорностъ на всѣкитѣ изобличени т. е. не отдѣлно на всяко лице, но скупомъ на всѣкитѣ лица, виновни за прекарване и вжѣ-

вание на стоки, а когато нѣкой отъ виновнитѣ не заплати слѣдъщата отъ него часть глоба, то тя сумма се расхвърлюва на другитѣ съучастници въ престѣплението.

Чл. 234. Въ случай на невнасяние отъ страна на виновнитѣ присѣдената за контрабанда глоба, имуществото на виновния се продава слѣдъ единъ мѣсець отъ дени, въ който рѣшението е влѣзло въ законната си сила; а когато и то не достигне, то глобата се замѣнява съ затворъ, като се смѣта по 4 лева за всѣкий день лишение отъ свобода, въ смѣтка на надѣжната глоба. При всичко това срока на затвора не може да надминува шесть мѣсеци.

Нѣма никакви измѣненни.

Предсѣдатель: Има ли нѣкой да говори върху четената глава I-ва отъ раздѣлъ VI?

Тихчевъ: Тука искамъ да знамъ само гдѣ става изпълнението на рѣшението? Изисква се наложения штрафъ, но ако не го даде затваря се; на кое учреждение се пода тази обязанность?

М-ръ Каравеловъ: Щомъ има затворъ, трѣба да рѣшава съдѣтъ. Ако длъжника не донесе паритѣ за штрафъ, съдѣтъ рѣшава да се затвори.

Калчо Сименовъ: Върху чл. 221 който казва; «за пренасяние и прекарване безъ мито стоки далечъ отъ митарственнитѣ учреждения.» взима се 1% отъ цѣната на тая стока. Има да попитамъ: на кого се възлага тази длъжность да взима тия пари?

М-ръ Каравеловъ: Всѣка стока трѣба да се прекарва презъ опредѣленный пунктъ. Ако нѣкой съ не запрѣтена стока мине тамъ, гдѣто не е позволено, митницата му взема 1%; защото ако се позволи на други мѣста да се минува съ не запрѣтени стоки, утрѣ нѣкои ще минатъ и съ запрѣтена стока.

Симидовъ: Всѣки стоки трѣба да минуватъ презъ надѣжното мѣсто, запрѣтени или не запрѣтени. Но този штрафъ е много малкъ, това не е нищо.

М-ръ Каравеловъ: Това се взима просто за небрежность, защото съ това человекъ нѣма желание да направи злоупотрѣбление и заради туй се туря по малко штрафъ; и нѣма нужда да се взема по голѣмъ штрафъ.

Симидовъ: Но видете работата, че това е като престѣпление. Такова престѣпление, да се прекарва стока презъ запрѣтено мѣсто, не е малко. Днесъ ще минува нѣкой съ не запрѣтена стока, а утрѣ ще мине съ запрѣтена стока и ще направи голѣмо престѣпление. Той днесъ ще плати 1%, което не е нищо и два пѣти може да плати по 1%, но наведнажъ отъ послѣ може да прекара запрѣтена стока и ще некара 20 пѣти повече. За това не съмъ съгласенъ такъвъ малкъ штрафъ да остане.

Баларевъ: Г-нъ Симидовъ може да мисли, че това се налага на ония стоки, които подѣждатъ на мито; но туй е въпросътъ само за безъ митни стоки.

Предсѣдатель: (къмъ Симидова.) Направете предложение.

Симидовъ: Предлагамъ въ мѣсто 1% да се туря 5%.

М-ръ Каравеловъ: Азъ лично нѣмамъ нищо противъ това, считамъ го доволно важно, за да се научатъ хората да минуватъ презъ мѣста, гдѣто трѣба.

Калчо Сименовъ: Азъ мисля съвършено да се отмахне 1%; само да се позволи да минуватъ презъ оня пунктъ гдѣто е митницата, а презъ друго мѣсто не.

М-ръ Каравеловъ: Това е казано, че може да се внася стока само презъ пункта, който указва Министерството на Финанситѣ, но злоупотрѣбляватъ и минуватъ и презъ други мѣста. Значи, че има рѣшение да се пропускатъ волове безъ мито. Но тъй да не поменемъ въ митарствений уставъ, защото ще минуватъ нѣкои презъ всѣки мѣста, а това ще поведе къмъ злоупотрѣбление. Заради туй показването нека стои, за ония особено, които минаватъ вѣнъ отъ митницата.

Славейковъ: Азъ мисля, достатъчно е и това, защото нашитѣ не знаятъ толкозъ, че е вредително. Нѣкой законъ не може да предварди, какво може да стане подирѣ. Когато нѣкой направи погрѣшка, може да се накаже споредъ съществующия законъ; а това е само да се приучаватъ хората. Достатъчно пѣтица има презъ границата за да се минува и ако на единъ человекъ трѣба 2—3 или 4 часа време да премине презъ митарствений пунктъ, той предпочита да даде единъ грошъ и да иде отъ гдѣто му е по близкъ пѣти, само да не губи време.

Симидовъ. Въпросътъ е тукъ да се научи нашиятъ народъ да ходи по законенъ пѣтъ, било съ позволения, или не позволения стока. Нашитѣ хора знаятъ твърдѣ добръ, че не може да се преминува границата безъ паспортъ; и ако той мине съ стока отъ друго мѣсто, той се счита контрабандистъ, защото злоупотрѣблява. За това да се туря 5% штрафъ.

М-ръ Каравеловъ: Азъ нѣмамъ нищо противъ това.

Предсѣдатель: Приема ли Н. Събрание поправката на г-на Симидова, на мѣсто »1%« да се туря »5%« (Не приема.) Който приема да се дигни ржката? (Малцина.) Значи не се приема. Ако нѣма другъ да направи обѣтъ давамъ на вотирание. Който не приема тази глава I отъ II раздѣлъ така, както е въ законопроекта да си дигне ржката? (Меншество.) Приема се.

Докладчикъ: (Чете):

ГЛАВА II.

За възбужданieto, производството и рѣшението на дѣлата по нарушението на митарствений уставъ.

Чл. 235. Преслѣдването на контрабандата и привлечението на виновнитѣ къмъ отговорность, е длъжность на митарствениитѣ и полицейски чиновници.

Чл. 236. Участието на частни лица въ противодѣйствиията на контрабандното занятие се искава съ съобщение на лицата на митарствений надзоръ и на полицията свѣдѣния за нарушениията на настоящия уставъ, и съ показване съдѣйствие при издирването на нарушениията.

Чл. 237. Митарственните стражари имат право да задържат контрабандните стоки непосредствено на чертата на границата и на пространство един час далеч от границата. Преследването на контрабандата, която се е възманила по натагъкъ, или се е удирила въ Книжеството, е длъжност на мѣстната полиция, на която митарственните стражари сж длъжни да предават откритите от тѣхъ дири.

Чл. 238. Контрабандните стоки, които се задържат между чертата на границата и най близкият до нея окръженъ градъ, представляватъ се въ мѣстните митници, а стоките, които се задържатъ по на вжтрѣ въ Книжеството, на мѣстни окръженъ управителъ; съобразно съ това, гдѣто стане задържането на стоките (или гдѣто се удире нарушението на митарствении уставъ), преследването противъ обвинените се възбужда: или отъ митниците или отъ окръжните управители.

Чл. 239. Дѣлата по нарушението на митарствении уставъ се преглѣждатъ или отъ митниците, или отъ сѣдилицата.

Чл. 240. На рѣшенето на митниците подлѣжатъ слѣдующите дѣла:

1. за контрабандните стоки открити при преглѣждането въ складовете, корабите и транспортите;
2. за задържаните отъ митарственните чиновници стоки, взѣтъ отъ митарствении учреждения, притежателите на които (стоки) или тѣхните пълномощници не сж се явили на призовката въ течението на 15 дневенъ срокъ съ дени на задържането;
3. за задържаните отъ митарственните чиновници стоки, взѣтъ отъ митарствении учреждения, притежателите за които (стоки) по рода на падащото върху тѣхъ обвинение, не могатъ да подлѣжатъ подъ лична отговорност и появятъ съгласие за конфискацията на стоките, като платятъ въ течението на 3 дени слѣдующата отъ тѣхъ парична глоба.

Всичките други дѣла по нарушението на митарствении уставъ, както и поименованите въ предидущите три пункта дѣла, въ онии случаи, когато въ тѣхъ се е удирила виновността на нѣкого отъ митарствении чиновници, като съучастникъ и въ други по дължността му престѣпления, рѣшаватъ се отъ общия или Апелативния сѣдъ (чл. чл. 253 и 271.)

Чл. 241. Въ показаните въ чл. 209 предѣли митарственните стражари и чиновниците отъ митарственното вѣдомство иматъ право да правятъ ревизии и да търсятъ въ публичните и търговски заведения като гостилници, хакове, кръчми, кафенета, дюкани и т. н. ежщо и въ хамбарите, които се намиратъ далечъ отъ жилищата, въ всяко време дени и пощи. Търсението и конфискацията по къщата и по другите жилища трѣба да ставатъ по исканieto на митарственната стража отъ чиновниците на мѣстната полиция, отъ селските началници и отъ другите длъжностни лица, които въ кръга на вѣдомството си пензлватъ полицейската длъжностъ съгласно съ постановленията на 571 и 272 членъ на привременните правила за устройството на Сѣдебната частъ въ България, утвърдени на 24, Августа 1878 год. като се нази общии редъ постановенъ отъ тия правила по предмета на търсението.

На чиновниците отъ митарственното вѣдомство се позволява да търсятъ въ частните жилища самостоятелно, безъ участието на полицията, само въ ован случай, когато контрабандата преслѣдована отъ бѣла се е възманила предъ очите на преслѣдующите, въ къща, или въ друго нѣкое помѣщение. При всичко това и въ подобенъ случай, ако се представи даже най малката възможностъ, трѣба да се поискатъ други двама свидѣтели, за да присѣтвуватъ при търсението.

Чл. 242. Възѣтъ отъ показаните въ чл. 237 предѣли, командированите въ вжтрѣшността на Книжеството митарствении чиновници, за да преслѣждатъ контрабандата, пѣматъ право самостоятелно да търсятъ и конфискуватъ както въ търговските и публични заведения, тъй ежщо и въ жилищата; по въ случай на

необходимостъ, обръщатъ се съ заявления по тоя предметъ къмъ представителите на мѣстната полицейска власть.

Чл. 243. Търсението и конфискацията въ къщите и въ другите жилища се позволяватъ въобще, само когато има основателно подозрение, че въ тѣхъ има скрити контрабандни стоки.

Чл. 244. За възбуждане на дѣла по обвинение на тайно внасяние или изнасяние на стоки, които не подлѣжатъ на пошмътъ, полага се едно-годишенъ срокъ отъ дени на преминаването на стоките презъ границата. При това подобните стоки, безъ ясно доказателство за тайното имъ възмъвание презъ границата, не трѣба да се задържатъ.

Чл. 245. При задържането на контрабандни стоки, или при откриването на други нарушения на настоящи уставъ, се съставява протоколъ въ който се бѣлѣжи:

- 1) времето и мѣстото на съставяването му;
- 2) отъ кого, кога, и гдѣ сж задържани стоките и издирено нарушението;
- 3) описанието на вида на всекии задържанъ колетъ, на знаковете, които се намиратъ върху него, на номерата и на приложените печати, забѣлѣжаването на тѣлото му както и показване въ какво състояние откритото нарушение на устава и съ какви доказателства се потвърждава то;
- 4) името, презимето, званieto и мѣстопребиванieto на обвиняемия;
- 5) имената и презимената на свидѣтелите при задържането и издирването на нарушението, и гдѣ живятъ;
- 6) отговорите (възраженията) и обясненията, които сж направени, обвиняемия или свидѣтелите.

Протокола трѣба да бѣде подписанъ отъ съставителя, свидѣтелите и обвиняемия, но ако обвиняемия не пожелае това, то въ протокола се направи надлѣжната забѣлѣжка.

Чл. 246. При задържането на тайно прескарани стоки, ония които сж ги уловили, сж длъжни да се стараятъ да не испуцатъ и самите превозители, преносители, колари, на едно съ корабите, лодките, колата и добитѣка за впрягане. Уловените стоки, безъ да се задържатъ, трѣба да се испуцатъ въ митницата или на окръжния управителъ по принадлежността, безъ да се отварятъ колетите, безъ да се немали стоката и безъ да стоварва по пакти. Въ случай на даване отъ страна на задържаните лица подкупъ (рушфети) задържателите сж длъжни да представятъ получените пари или вещи.

Чл. 247. Като пристигнатъ стоките, митницата ги преглѣжда, прави имъ описъ и оцѣнение и противира правилността на поменатия въ предидущи членъ протоколъ, а въ онии случаи, когато рѣчении протоколъ, по безграмотността на задържателите, или по други нѣкой причини, не е можалъ да се състави на мѣстото, митницата сама прѣставя къмъ съставянето на тоя протоколъ, като паслуша показанията на задържателите, обвиняемите и свидѣтелите върху обстоятелствата на задържането.

Забѣлѣжка. Съставянето на показание въ тоя членъ протоколъ е задлѣжително и при откриването на контрабанда въ митарственното преглѣждане.

Чл. 248. Притежателите на задържаните безъ превозители стоки се призоваватъ чрезъ обявление, залепени на вратата на митницата, въ която сж докарани стоките и се съобщаватъ отъ мѣстната полиция.

Чл. 249. Слѣдъ преминуването, въ потребни случаи, на установения за призовка на притежателите срокъ, митниците незабавно постановяватъ рѣшение по дѣлата, които зависятъ отъ тѣхното непосредствено вѣдѣние. Тия рѣшения се постановяватъ слѣдъ разлѣждането на дѣлата отъ управителя и секретаря; тѣ трѣба да съдържатъ постановления за задържаните стоки, за размѣри на слѣдующата отъ виновните парична глоба,

както и за разпореждането на паритѣ, които поддѣждатъ да постѣпятъ по дѣлото.

Забѣлѣжка. Въ третокласнитѣ и четвѣртокласнитѣ митници рѣшеніята се постановяватъ само отъ управителя.

Чл. 250. Рѣшеніето, което митницата постанови за стоката, се обявява съ подписа на притежателя и или на негова пълномощникъ, който има право за дѣлата въ които цѣната на конфискуемитѣ предмети наедно съ паричната глоба надминува: въ първокласнитѣ и второкласни митници 100 лева, а въ 3-класнитѣ и четвѣртокласнитѣ 25 лева, да подаде на митницата и на име на Министра на Финансите възбужда жалба, въ теченіето на двѣдѣлентъ срокъ, отъ деня на обявяването на рѣшеніето.

Чл. 251. Подадената въ установения срокъ възбужда жалба (апеллъ) наедно съ първообраното дѣло на митницата и обявеніята ѝ по съдържаніето на жалбата, представлява се въ теченіето на 48 часа на Министра на Финансите, рѣшеніето на което се счита окончателно и не може да се равнаи.

Чл. 252. Слѣдъ напизуването на установения въ чл. 250 срокъ, никаква жалба се не приема и остава безъ посѣдствие. Сѣщо не се приема жалба и отъ ония, които безъ законни причини не се явятъ въ теченіето на 7 дни, отъ деня на публикуването призовака отъ митницата чрезъ полиціята, за да дойдатъ въ вси и послѣднитѣ рѣшеніето.

Чл. 253. Поддѣждатѣ на сѣдебни разгѣждания дѣла, незабавно слѣдъ съставянето на показаніѣ въ чл. 245 и 247 протоколъ и описъ, се предаватъ отъ митницитѣ въ мѣстнитѣ окръжни сѣдилища, на основание на членове 553, 558 и 559, отъ привременитѣ правила за устройството на сѣдебната частъ. Въ отзивитѣ, съ които дѣлата се предаватъ на сѣдилищата, трѣба да е забѣлѣжено точно: кой пменю и за какво престѣпление е подядналъ подъ отговорностъ и на каква парична глоба поддѣжж. Наедно съ предаваніето дѣлата въ сѣдилището, митницата предава и представенитѣ въ нея превозители на контрабандата и другитѣ нарушители на митарственния уставъ, подъ надзора на мѣстната полиційска власть, за да вземе ти мѣрки да имъ премахне способитѣ на укриваніе отъ слѣдствіята на сѣда.

Забѣлѣжка. Дѣло, въ което сѣ намѣсени и митарственитѣ чиновници, разгѣжда се споредъ показаніа по долу въ чл. 271—272, редъ.

Чл. 254. Задръжанитѣ съ контрабандни стоки добитѣкъ за вириганье, тѣжжми за вириганье кола и рѣчни кораби, данатъ се на притежателитѣ имъ подъ порѣчителство, до рѣшеніето на дѣлото, а ако не може да се даде добро порѣчителство, то тѣ се предаватъ за надгѣждане, а добитѣкъ за прекриваніе на други върни рѣждѣ.

Чл. 255. При производството въ сѣда на слѣдствіята по дѣлата на контрабандата, управителитѣ на митницитѣ сѣ длъжни да командироваатъ едного отъ подчиненитѣ имъ чиновници въ качество на представител на интереситѣ на хазната. Тии чиновници съ право на страна участватъ при производството на слѣдствіята и сѣда и могатъ да се жаловатъ за слѣдственитѣ дѣйствиа и за станалитѣ рѣшеніа, ако тѣ имъ се видятъ неправилни; безъ да пропусчатъ установенитѣ срокове и като се ръководитѣ отъ постановленіята наложени въ III. книга на привременитѣ правила за устройството на сѣдебната частъ.

Чл. 256. Когато се пренесѣтъ дѣлата споредъ жалобитѣ на странитѣ, отъ окръжнитѣ въ апелативнитѣ сѣдилища, като представител на интереситѣ на хазната се командирова едниъ отъ чиновницитѣ, на расположената въ губернейскія градъ митница, по назначеніето на управителя, а ако нѣма въ града митница — финансови чиновникъ: а въ случай на пренесаніе дѣлото въ сѣдилище отъ найгорня инстанция, назначеніето на представител на интереситѣ на хазната става по усмотрѣніето на Министра на Финансите. Конни отъ жалобитѣ противъ пресѣдана на

по долнитѣ инстанции, наедно съ всичкитѣ нужни по дѣлото данни, трѣба да се представятъ незабавно отъ подателитѣ на жалобитѣ на началството имъ, а това послѣдно е длъжно да препраща подобнитѣ свѣдѣнія, по принадлежността, въ учрежденіята и на чиновницитѣ отъ които зависи назначаваніето на представителитѣ на хазната, при разгѣжданіето на дѣлата въ по високитѣ инстанции.

Забѣлѣжка 1. Длъжността на представителитѣ на интереситѣ на хазната, при разгѣжданіето на дѣлата въ окръжнитѣ сѣдилища, ако нѣма чиновници въ мѣстнитѣ митници, както и по други причини, се възлага на митарственитѣ ревизори и на другитѣ чиновници, които се намѣрватъ въ распорѣжданіето на Министра на Финансите. За командированіето на тии лица, митницитѣ сѣ длъжни въскій имъ особно да правятъ представлѣние до Министра на Финансите.

Забѣлѣжка 2. Митницата, която е възбудила дѣлото, е длъжна да моли сѣда, да повѣсти или неѣ, или назначеніа за представител на хазната чиновникъ за времето на производството слѣдственитѣ и сѣдебни дѣйствиа.

Чл. 257. Относително до контрабандитѣ стоки, които принадлежатъ на иностранны подданиници трѣба да се правятъ слѣдуюцитѣ правила:

1) въ протоколитѣ на задръжаніето се обявява, отъ каква народностъ е въскій отъ задръжателитѣ, свидѣтелитѣ и обвиняемитѣ;

2) За свидѣтелствованіето отъ митницата копие на протокола, незабавно слѣдъ съставянето му и не по късно отъ 24 часа, препраща се подъ расписка въ консулството на оная държава, на която подданиникъ е обвиняемия;

3) митницата постановява рѣшеніята за конфискация на стокитѣ и налаганіе на тѣхъ парична глоба и испѣлава тии рѣшеніа само когато притежателя на стоката не протѣстира въ теченіето на 15 дневентъ срокъ отъ деня на испращаніето копие отъ протокола въ консулството; ако обаче се представи подобелъ писменъ протѣстъ, то дѣлото въ въскій случай се предава за рѣшеніе въ сѣдилището;

4) сѣдилището се ограничава въ разгѣждане само на въпроса, до колко наложениѣ въ протокола обстоятелства доказватъ, че стокитѣ сѣ дѣйствително контрабандни и поддѣждатъ на конфискация;

5) ако сѣда признае, че протѣста не заслужа уваженіе, и че стокитѣ поддѣждатъ на конфискация, то отъ притежателя имъ, освѣтъ другитѣ установени наказания за прекриваніе на контрабанда, се взема още и особенъ итраѣтъ не по голѣмъ отъ 5% отъ цѣната на стокитѣ, споредъ както ти е опредѣлена въ тарифата и въ издаденитѣ цѣпорасписи; а паритѣ се записватъ напълно като случаентъ доходъ на хазната;

6) когато притежателя на стоката не се съгласява съ рѣшеніето на сѣда, то той може да пренесе дѣлото въ по висока инстанция, но при това той е задълженъ да внесе въ сѣда, въ видъ на депозитъ, сума равна на паричната глоба, която би могла да се иска отъ него.

Забѣлѣжка. Изложениѣ въ п. 3—6 правила се отнасятъ само до показаніѣ въ п. 1 чл. 240 на настоящия уставъ дѣла; при разгѣжданіето на тии дѣла митницитѣ сѣ длъжни да иматъ предъ видъ общото правило установено въ чл. 40.

Чл. 258. Въ онии случаи, когато задръжанитѣ стоки не се представятъ на митницата, а на окръжний управителъ, тоя послѣдния, относително възбужданіето сѣдебно преслѣдваніе противъ обвиняемитѣ, се ръководствова отъ изложениѣ въ чл. 247, 248, 253, и 254 правила; а стокитѣ на едно съ направеніа имъ описъ, препраща до най близката митница, която е длъжна незабавно да преслѣдне слѣдуюмата за стокитѣ глоба, да съобща свѣдѣнія по тоя предметъ на поддѣждания сѣдъ на право и да

направи съответственно распореджане, за назначение въ дѣлото на представител на интереситъ на хазната.

Чл. 259. Постановленията за распредѣлянето на наградитѣ по конфискационнитѣ дѣла, ако тѣ и да сж се разгледвали въ сѣдебнитѣ учреждения, въ всѣкий случай съставляватъ се отъ митницитѣ.

Чл. 260. Когато споредъ вѣзвалата въ законната си сила сѣдебна пресѣда се признае, че задържанieto на стокитѣ е направено не основателно, и че стокитѣ не подлѣжатъ нито на конфискация, нито на парична глоба, обвиняемитѣ въ дѣлото лица, иматъ право да искатъ отъ задържателя обезпачуване за причиненитѣ имъ отъ задържанieto пагуба, като представятъ на сѣдилището доказателства, че дѣйствително сж притегали такъвъ родъ пагуба. При всичко това вземанieto на обезпачуване въ полза на оправдания подсѣдимъ, пада само тогава върху лицето, което е възбудило сѣдебно преслѣдование и съ това е нанесло повреда или загуба, ако това лице е дѣйствувало не добросъвестно, ако е преначавало обетоятелствата на дѣлото, правило лѣвовини показания, или подбуждало други да правятъ това, или ако е употребило други незаконни и предосѣдителни средства (чл. 821 и 822 на приречениитѣ Правила за устройството на сѣдебната частъ)

Чл. 261. Паритѣ и вещитѣ дадени на задържателя на контрабанднитѣ стоки, за да го подкупитѣ, ако не се скриятъ отъ него, въ всѣкий случай му се даватъ, а виновнитѣ въ даване на подкупъ подпадатъ подъ лична криминална отговорностъ на общитѣ основания. Подъ сѣщата отговорностъ подпадатъ и лицата, които утаятъ подкупъ.

Въ тая глава има нѣколко измѣнения, които сж: въ чл. 240 въ послѣдната алинея вмѣсто рѣшава се въ мѣстното апелативно сѣдилище, да се каже: »разгледватъ се въ сѣдилищата«. Въ чл. 241 вмѣсто чл. 209, то се отнася до »218—219« членове а не къмъ 209. Послѣ въ чл. 250, къмъ края, вмѣсто »въззивна жалба« да се каже »протестъ«, защото първото има друго значение. Въ чл. 251 пакъ да се каже »протестъ«, намѣсто »жалба«; и послѣ при думитѣ: »но не може да се развали« има прибавка:

Окончателнитѣ рѣшения както на митницитѣ, тъй и на Ми ниетра на Финанситѣ, се съобщаватъ на лицата противъ които сж тѣ (рѣшенията) постановени, които лица въ продължение на двѣнадесетъ срокъ, отъ денъ на съобщението, могатъ да се тѣжатъ предъ сѣдилищата по сѣдебенъ редъ.

М-ръ Каравеловъ: Азъ се съгласявамъ.

Докладчикъ: Въ 252 чл. »слѣдъ изминуването на установенъ въ 250 чл. срокъ, никакъвъ протестъ намѣсто »жалба«. Въ 256 чл. да се каже: »единъ отъ чиновницитѣ, на тая митница, гдѣто се намира апелативенъ сѣдъ.

М-ръ Каравеловъ: Тѣзи сж само двѣ апелативни сѣдилища. Въ София ще има финансовъ чиновникъ, защото тука нѣма митница, а само единъ писаръ. За това »губернски градъ« да се отхвърли.

Докладчикъ: Други измѣнения нѣма.

М-ръ Каравеловъ: Азъ съмъ съгласенъ съ всички тѣзи измѣнения.

Кърджиевъ: При прочитанieto на тѣзи глава азъ като слушахъ 240 чл., въ пунктъ 2 и 3 се говори: (чете) »За задържанieto отъ митарственнитѣ чиновници

стоки.« Това: »За задържание« какъ трѣба да се разбира, да ли стоката, която се държи въ двора на пристанището, или за уловена стока?

М-ръ Каравеловъ: Туй се разбира за уловени стоки.

Предсѣдатель: Ако нѣма другъ нѣщо да забѣлѣжи, давамъ на гласуване. Който не приема глава II. съ направенитѣ отъ комисията измѣнения, да си дигне ръката? (Никой не дига.) Значи приема се.

Докладчикъ (Чете):

ГЛАВА III.

За оцѣненieto и продажбата на конфискованитѣ стоки и за наградитѣ по контрабанднитѣ дѣла.

Чл. 262. Оцѣненieto на стокитѣ подлѣжащи на конфискация се прави съобразно съ цѣнорасценитѣ или съ съществуващитѣ пазарни цѣни, а продажбата на тия стоки съ публично наддаване става споредъ наложенитѣ въ чл. 77 и 78 правила, като влѣзатъ пресѣдитѣ въ законната си сила.

Забѣлѣжка. Предъ рѣшението на дѣлата дозволена се продажбата само на ония стоки, които подлѣжатъ на развалине и гниение, или стокитѣ за продажбата на които е заявиль притежателя имъ съ прошение.

Чл. 263. За назначението на продажбата митницитѣ, по исканieto на притежателитѣ на стокитѣ и на тѣхна смѣтка, сж длѣжни да обнародватъ въ ония вѣстници, въ които пожелають тия притежатели, и независимо отъ това, въ всѣкий случай, да приканватъ купувачитѣ чрезъ показания въ чл. 74 способъ.

Чл. 264. На митарственнитѣ чиновници, които правятъ продажбата, се запрѣтава да купуватъ нѣщо отъ продаванитѣ предмети подъ свое или подъ чуждо име.

Чл. 265. Стокитѣ, които трѣба да иматъ пломби, при продажбата имъ съ публично наддаване, не се отпущатъ иначе отъ митницата, освѣнъ като имъ се наложатъ уаконенитѣ пломби и бандероли, на смѣтка на хазната.

Чл. 266. Взетитѣ пари отъ продажбата съ публично наддаване на конфискованитѣ стоки, като се извадятъ разпосекитѣ по пренасянieto и продажбата, както и паритѣ (глобитѣ) които се взематъ на основание на настоящи уставъ, въ други разни случаи, распредѣлятъ се по слѣдующи начинъ: като се извади митото и другитѣ митарствени сборове, половината отъ останалата сума постѣпва въ полза на хазната и се явява като случайенъ доходъ въ митарственитѣ книги, а половината се дѣля въ награда и то въ такъвъ случай, ако лицата, които сж уловили контрабандата сж стражари, или частни лица.

Чл. 267. Кога се случи частни челоуѣци да задържатъ контрабанда, то тѣ получаватъ награда на горнето основание, като подлѣжатъ въ сѣщото време на отговорностъ предъ закона, въ предвиденитѣ по горѣ въ чл. 260 случаи.

Чл. 268. Частнитѣ лица, които съобщаватъ на чиновницитѣ свѣдѣния за нарушението на митарствени уставъ и дѣйствително сж съдѣйствували въ въздържанieto на тия нарушения, иматъ тъй сѣщо право да получатъ награда, въ размѣръ на половината частъ отъ общата сума; а ако пакъ подобни лица сж съобщили на митарственнитѣ стражари за извършената контрабанда, то тѣ получаватъ награда на равно съ послѣднитѣ (раздѣлитъ половината сума).

Чл. 269. Който улови и надирватъ контрабандни стоки и се докаже, че тѣ сж ги открадали или аломнически сж пропуснали превозителитѣ и преносителитѣ, или че сж ввели подкупъ и не сж го явили, лишаватъ се отъ наградитѣ, които имъ се падатъ, и тия пари се минуватъ като случайни доходи на хазната.

Чл. 270. Ако се пада награда на лица, на които място-пребиванието е неизвестно, то тѣ се призоваватъ чрезъ обнародване на тѣхна смѣтка въ официалния правителственъ вѣстникъ; ако тия лица не се явятъ въ течението на една година, слѣдъ като се е вече три пѣта обнародвало, то съ паритѣ, които имъ се падатъ, се постъпва споредъ установеното въ предидущия членъ правило.

Комиссията къмъ тѣзи глава направила слѣдующитѣ измѣнения: Къмъ 266 чл. послѣдний редъ «половината се дава въ награда и то въ такъвъ случай, ако лицата, които съх уловили контрабандата, съх стражари или частни лица» да се каже: »а половината се дава на онова длъжностно или частно лице, което е открило контрабандата».

М-ръ Каравеловъ: Разлика е, че комиссията иска да се дава и на чиновницитѣ. Лани напротивъ Н. Събрание прие другъ законъ именно да се награждаватъ частнитѣ лица и стражаритѣ. Мотивитѣ бѣха: често сме получавали извѣстие отъ митницитѣ, че се уловила контрабанда и искаха разрѣшение да даватъ подъ сѣдъ. Когато пъкъ се казваше на окр. началникъ да изслѣдва работата, виждаше се, че нѣма никаква контрабанда и това именно ни заставлява да се не дава никаква частъ отъ уловената контрабанда на чиновницитѣ. На стражаринитѣ може да се дава, защото се излага въ опасностъ той да погине, и за това трѣба да му се дава нѣкоя награда; но управителтъ на митницата, той не ходи никѣдъ да лови контрабанда, той случайно я открива; за това не трѣба чиновницитѣ да се награждаватъ; защото ще имаме главоболие и постоянно ще откриватъ контрабанда.

Доклад. Кърджиевъ: Комиссията, когато е направила измѣненieto, имала е предъ видъ, че може нѣкой отъ служащитѣ секретари, писари или различни чиновници, които съх при митницата, освѣнъ стражаритѣ, щото, да узнаятъ, че има прекарана контрабанда; то какво ще ги подбуди да преслѣдватъ, ако нѣма известна награда за това? Ако се дава на стражаритѣ и на частнитѣ лица, то комиссията е на мнѣние да се дава и на чиновницитѣ.

Симидовъ: Азъ съмъ съгласенъ съ г-на Министра, защото контрабанднитѣ стоки се улавятъ не въ митницата вътрѣ, но вънъ отъ града, на нѣкое опасно мѣсто, гдѣто отива стражаритѣ да ги лови. Другояче се случва, че търговеца е забравилъ фактурата, то тѣ веднага го уебчатъ като контрабандъ. За това съмъ на мнѣние да се не дава на управителя, а да се дава на стражаритѣ награда.

М-ръ Каравеловъ: Можеше да стане малко измѣнение и да се допустне, че освѣнъ стражаритѣ да получаватъ и писнитѣ чиновници като н. п. писаритѣ и т. п.; а управителя, оцѣнителя и секретаря, тѣ съх коронни чиновници и иматъ добра заплата; на тѣхъ не трѣба да се дава награда, а само на другитѣ, които съх волнонаемни.

Доклад. Кърджиевъ: Като е казано стражари или частни лица, то ако нѣкои чиновници отъ друго вѣдомство напр. отъ сѣдебното вѣдомство заяви за контрабанда, ще ли получи награда?

М-ръ Каравеловъ: Тѣ съх частни лица за митницата; окр. сѣдъ или съвѣтъ, или членоветѣ му могатъ да добиетъ награда за уловената контрабанда; защото тѣ съх частни лица за митницата. На митницата именно управителя, оцѣнителя и секретаря съх коронни чиновници, а други всички могатъ да се считатъ като частни лица и на тѣхъ може да се даде награда; заради туй редакцията може да стане така: «на служителитѣ на митницата или на частни лица се дава награда за уловена стока контрабанда да се каже «на стражари» защото служителъ не е чиновникъ.

Тихчевъ: Азъ мисли, че тогава пакъ ще се введе такъвъ произволъ както бѣше по напредъ; защото много контрабанди се хващаха съ единственна цѣль да се възползватъ чиновницитѣ; понеже може думата служители да я разберѣтъ въ широкъ смисълъ, тѣй щото началника и оцѣнителя може да се считатъ за служители.

М-ръ Каравеловъ: Тогава да се каже «волнонаемни служители», защото тѣ не съх штатни чиновници.

Предсѣдателъ: Према ли Нар. Събрание измѣненieto на г-на М-ра на Финанситѣ? (Према се.) Према ли Нар. Събрание раздѣлъ 6-й глава 3-та отъ митарственния уставъ съ направенитѣ допълнения отъ г-на Министра на Финанситѣ? (Према се.)

Докладчикъ: (Чете.)

РАЗДѢЛЪ VII.

ГЛАВА I.

За реда на привлечение къмъ отговорностъ служащитѣ лица въ митарственното вѣдомство и за наказанията, които имъ се налагатъ.

Чл. 271. Служащитѣ въ митницитѣ лица, въ случай на престѣпления, по длъжностъта имъ, подпадатъ подъ наказание или по распоряждане на началството имъ, или по пресѣдитѣ на апелативнитѣ сѣдъ.

Чл. 272. Предаванетоъ на сѣдъ става съ запазванетоъ на реда изложенъ въ IV книга на привременнитѣ правила, за устройството на сѣдебната частъ (утв. 24 августа 1878 г.) и зависенъ отъ онова началство, отъ което зависи опредѣляванетоъ на мѣсто.

Чл. 273. Митарственнитѣ чиновници за всяко зломислено пропуцанье, а най вече за помаганье за тайно внасяние или изнасяние на стоки, исключаватъ се отъ служба, а ако се докаже, че това е направено съ користолюбива цѣль, подпадатъ подъ лично наказание по криминалния законникъ.

Чл. 274. Подъ установенитѣ отъ предидущия членъ наказания подпадатъ:

1) нѣния стражаръ, който като е поставенъ на кораба, слѣзе отъ него, дозволъ да се снесе нѣщо отъ кораба и не извѣсти за това, или дозволъ стоварванетоъ му въ неурѣченитѣ часове, или на конецъ дозволъ да се отвори колетъ преди да се преглѣда отъ митницата и

2) митарственния чиновникъ, който позволя стоварването на

стокитѣ въ неуручени часове, и отварянето на колетитѣ преди да се преглѣдѣтъ.

Чл. 275. Ако колетѣ постѣпалѣ въ магазинята послѣ се не намерѣ, то отъ виновния за това магазинеръ и старшия при митницата пѣши стражаръ се взема слѣдуюмата за удовлетворение на притежателя сума, и освѣтъ това слѣдуюмото за хваната мито. Ако тѣ при това се удирятъ, че сѣ виновни въ нѣкое злоупотреѣбление, подпадатъ подъ наказаніята спор. чл. 273.

Чл. 276. Ако отъ надзора на митницата се пропусятъ стоки, за които на сѣ се предвидили квитанции за плащане на митото, то виновнитѣ въ това, чиновникѣ и стражари, се исклучаватъ отъ служба. Ако за пропусятитѣ стоки не се е заплаќило мито, то освѣтъ това, върху тѣхъ пада наричана глоба установена отъ чл. 228 въ случай, когато притежателя на стоката не е въ съгласието да заплати тая глоба.

Ако обаче при горѣзабѣлѣзанитѣ противозаконни дѣйстви, чиновникѣ сѣ употреѣбили, или сѣ приели павѣстно преправени документи, то виновнитѣ подпадатъ и подъ лично наказаніе по криминални законникѣ.

Чл. 277. За нарушеніе на правилата установени въ чл. 21 на тоя уставъ, чиновникѣ подпадатъ за първий пѣтъ на пѣобличение, а за вторий пѣтъ се исклучаватъ отъ служба.

Чл. 278. Митарственния чиновникъ виновенъ въ противозаконно удиріе или преправіе на пѣомби подпада за това подъ лично наказаніе по криминални законникѣ, като за преправіе на правителствени печати.

Чл. 279. Конто уловитѣ или удиритѣ контрабандни стоки и ги откраднатѣ, подпадатъ подъ лично наказаніе по криминални законникѣ освѣтъ лишението отъ наградата споредъ чл. 269.

Чл. 280. За всичкитѣ престѣпления по службата, за които кѣма въ тая глава особин постановления, лицата на които сѣ еъзложени специални длѣжности, както отъ настоящия уставъ, тѣй сѣщо и отъ особинтѣ инструкции, подпадатъ подъ опредѣляванитѣ наказания за нарушеніето обяваноститѣ на службата по криминални законникѣ.

Тука комиссията само едно измѣненіе е направила, а то е въ § 272 послѣдний редъ гдѣто се казва: »зависи отъ онова началство, отъ което зависи опредѣляваніето на мѣстото« това е направено »отъ онова началство, отъ което се назначава на служба«.

М-ръ Каравеловъ: Съгласенъ съмъ.

Грѣнчаровъ: Тука се казва, че ще се даватъ подъ сѣдъ по редѣтъ изложенъ въ 4-та книга на привременнитѣ правила за устройството на сѣдебната частъ. Ние знаеме, че се издадохъ по ясни правила, гдѣто е казано по опредѣленно какъ се предаватъ длѣжноститѣ лица на сѣдъ. За това по добръ е да се притури слѣдъ думитѣ »утвърдени на 24 Августъ 1878 год.« »Допѣлненіето къмъ врем. сѣд. правила утвърдени на 8-й Юний 1880 год.« защото тамъ е по добръ обявено какъ се предаватъ на сѣдъ длѣжноститѣ лица.

М-ръ Каравеловъ: Пожалуй, азъ нѣмамъ нищо противъ това.

Кърджиевъ: Въ 271 § се казва: »по распорѣжданіето на началството или по пресѣдитѣ на апелативнитѣ сѣдилища«; вмѣсто това трѣба да се каже: »по распорѣжданіето на началството, или по сѣдебната пресѣда«.

М-ръ Каравеловъ: Съгласявамъ се.

Кърджиевъ: Въ ст. 279 гдѣто се казва: »Конто уловитѣ или издиритѣ контрабандни стоки и ги откраднатѣ, подпадатъ подъ лично наказаніе по криминални законникѣ« да се прибави: »като крадци на правителственитѣ имоти«; защото криминалниятъ законникъ не опредѣлява въ такъвъ случай за краденіе на контрабанда, за това трѣба да се прибави »като крадци на правителствени имоти«.

М-ръ Каравеловъ: Азъ се боя, че ако го туриме, то сравнително ще има голѣмо наказаніе; защото за краденото на казѣонни имоти чѣловѣкъ се страшно наказва, и самото искушеніе е доста голѣмо; така, че на мѣсто за 5 мѣсеци ще го затворятъ на 5 години. Ние трѣба да бѣдемъ осторожни съ наказаніето. (Гласове: Съгласни!)

Предсѣдатель: Приема ли Народно Събрание раздѣлъ 7-й както се прочете съ направенитѣ поправки? (Приема се.)

М-ръ Каравеловъ: Въ послѣдната страница е притурната »за свѣдѣніето за транзитъ« то значи пѣтица и това нѣма пужда да се вотира.

Предсѣдатель: Послѣдната редакция ще се прочете въ идущето засѣданіе. Сега за 5 минути распусъ.

(Послѣ распуса.)

Предсѣдатель: Засѣданіето сѣ открива на ново. На дневний редъ е да се избере още единъ членъ въ комиссията, която разглѣдва законопроекта за конновѣдний заводъ.

Недѣлковичъ: Дава ли сѣ оставката г-нѣ Горбановъ?

Предсѣдатель: Снощи се каза, че безъ да се глѣда на неговата оставка да се избере 4-й членъ. Приема ли Н. Събрание да се избере още единъ членъ? (Приема се.) По тайно или явно гласоподаване? (Гласове: по явно.)

Сава Илиевъ: Азъ предлагамъ г-на Х. Михаила Русева. (Приема се.)

Предсѣдатель: Има да се чѣте отношеніе отъ г-на М-ра на Финанситѣ съ което се внесе проекта за бюджета за расходитѣ на Княжеството.

Секр. В. Радославовъ: (Чѣте.) Господину Предсѣдателю на второто обикновено Н. Събрание.

По заповѣдъ на Негово Височество, имамъ честъ. да внесъ на разглѣждане въ Н. Събрание Расходния Бюджетъ на Княжеството за идущата 1881—1882 финансова година.

Министръ на Финанситѣ: Каравеловъ.

Главенъ Секретаръ: Д. Каравеловичъ.

Началикъ на Отдѣленіето: Н. Брагаловъ.

Предсѣдатель: Жѣлае ли Н. Събрание да се избере комиссия за Бюджета.

Грѣнчаровъ: Азъ мисля да остане утрѣ на дневний редъ избираеніето на комиссията, за да може по добръ да се размисли, кои трѣба да се избѣрѣтъ.

Калчо Симеоновъ: Азъ мисля, че ще бѣде по

добрѣ, като се внесе и Бюджета за приходитѣ, тогава да се избере комиссия; защото тогава ще може по добрѣ да се разгледа Бюджета, ако може да се сравни прихода и расхода.

Сава Илиевъ: Колкото за комиссия да се избере сега. Тука не бърка, че щѣлъ по подиръ да се внесе и Бюджета за приходитѣ; защото въ същото време ще се предаде и приходитѣ на комиссията.

М-ръ Каравеловъ: Доходниятъ Бюджетъ въроятно утрѣ ще се внесе, а сметнитѣ нѣма да се прочетѣтъ, но ще се предадѣтъ на комиссията. Който отъ г-да депутатитѣ нека да ги види, нека дойде да ги види въ комиссията. (Гласове: съгласни.)

Председателъ: Приема ли Н. Събрание сега да се избере комиссия за бюджета? (Приема.) Какъ приема Н. Събрание по явно или по тайно гласоподаване? (Гласове: по явно.) Отъ колко души да състои? (Гласове: отъ 10 души.) Приема ли Н. Събрание да състои тази комиссия отъ 10 души? (Приема.)

Н. Мѣнковъ: Предлагамъ г-на А. Цанова. (Приема се.)

Райчо Поповъ: Предлагамъ г-на Симеона Панчова. (Приема се.)

Еремия Гешевъ: Предлагамъ г-на Ивана Драгова. (Приема се.)

Иорданъ Симеоновъ: Предлагамъ г-на Тома Кърджиева. (Приема се.)

А. Черневъ: Предлагамъ г-на Никола Стойчовъ. (Приема се.)

А. Игнатовъ: Предлагамъ г-на Калча Пасковъ. (Приема се.)

Д-ръ Молловъ: Предлагамъ г-на Момчева. (Приема се.)

Михайловский: Предлагамъ г-на Анева. (Приема се.)

Бършляновъ: Предлагамъ г-на Иордана Симеонова. (Приема се.)

Единъ гласъ: Предлагамъ г-на Еремия Гешевъ. (Приема се.)

Председателъ: Станаха 10 души. Сега има внесени нѣколко отношения отъ г-на Мин. на Вжтр. Дѣла, тѣ ще се четатъ.

Секр. В. Радославовъ: (Чете.) Въ Нар. Събрание.

Съгласно съ членъ 9-й отъ приетиятъ на 10-й Май текущата година отъ Н. Събрание и утвърденъ съ Указъ отъ 25-й сѣкцийтъ мѣсець подъ № 226 законъ за административното раздѣленіе територията на Княжеството, Министерскій Сѣвътъ въ засѣданието си отъ 25-й юний настоящата година раздѣли окръжията на околии и опредѣли центровѣтъ на послѣднитѣ, което подраздѣленіе Негово Височество благоволи да утвърди съ Указъ отъ 26-й юний подъ № 317.

Отъ практиката, която се има отъ въвежданіето въ дѣйствиѣ това подъ раздѣленіе до сега, може да се заключи, че числото на околнитѣ е достатъчно и центровѣтъ имъ доста сполучливо избрани, освѣтъ центрътъ

на Искречката, софійско окръжие, който по добрѣ ще бѣде да се премѣсти отъ село Искрецъ въ село Петричъ, тъй като, то ако да не е толкова на срѣдата на околията, колкото първото, но представлява по голѣми сгодности, както по мѣстоположеніето си, тъй и по съобщеніето си съ окръжниятъ градъ, Столицата и другитѣ села отъ околията. По слѣдствие на това, по заповѣдта на Негово Височество Князьтъ, честь имамъ, при настоящето да внесе въ Н. Събрание за разглеждане приложеното предложение за раздѣленіе окръжията на околии съ горѣказаното измѣненіе на Искречката околия въ Петричка, и съ прибавленіе още околията отъ Столицата.

Министръ на Вжтрѣшнитѣ Дѣла: Г. Тимевъ.

Предложение за административното раздѣленіе окръжията на околии.

Окръжнето софійско се раздѣли на околии: Софійска Градска, Софійска Окръжна, Новоселча, Петричка, Златичка и Самоковска; Кюстендилско — на околии: Кюстендилска, Изворска, Дубнишка и Радомирска; Трънско — на околии: Трънска, Царибродска и Брезнишка; Берковско — на околии: Берковска и Кутловишка; Видинско — на околии: Видинска, Кулска и Бѣлоградчикска; Ломско — околия Ломска; Орѣховско — на околии: Орѣховска и Бѣлослатинска; Врачанско — на околии: Врачанска и Каменополска; Орханійско — на околии: Орханійска и Тетевенска; Ловчанско — на околии: Ловчанска, Троянска и Дерманска; Плѣвенско — на околии: Плѣвенска и Никополска; Свищовско — околия Свищовска; Севлиево — Севлиевска и Габровска; Търновско — на околии: Търновска, Тръвненска, Кесаревска, Еленска, Кочинска и Сухиндолска; Русенско — на околии: Русенска, Бѣлска, Балбунарска и Тутраканска; Разградско — на околии: Разградска, Поповска и Коварджанска; Ески-Джумайска — на околии: Ески-Джумайска и Османъ-Пазарска; Шумненско — на околии: Шумненска, Ново-Пазарска и Преславска; Провадийско — на околии: Провадийска и Новоселска; Силистренско — на околии: Силистренска, Базагуртска и Хаскѣйска и Варненско — на Варненска, Х. О. Пазарджикска и Балчикска.

Министръ на Вжтрѣшнитѣ Дѣла: Г. Тимевъ.

Кърджиевъ: Върху четеното отношение, ако се разглежда сега въ засѣданието, нека да ми бѣде позволено да направя нѣкава бѣлѣжка. Азъ мисля, че по административното распредѣленіе трѣба да се вземе предъ видъ, че нѣкои отъ окръжитѣ, като състоятъ само отъ една околия е твърдѣ неудачно. Тѣй поне съмъ слушалъ отъ много хора, че напр. свищовскійтъ окръгъ съставя само една околия; тя е твърдѣ голѣма за да се управлява отъ единъ окр. управителъ. Тѣй също Плѣвентъ и Никополъ, които съставятъ единъ окръгъ сѣ раздѣлени на двѣ околии; заради това по моето мнѣние, поне въ тѣзи два окръзи да се даде още по една околия.

Председателъ: Желас ли още нѣкой да говори пообщо?

Славейковъ: Тѣй като думитѣ на г-на предговорившия внадатъ въ едно общо разгледаніе, азъ имамъ да му отговоря, че, както свищовскиятъ, така и плѣвненско-никополскиятъ окръгъ представятъ затруднения, споредъ приетото начало да бѣде една околия отъ 30.000 души жители. Свищовскиятъ окръгъ има 32.000 жители, какъ ще го направимъ на двѣ околии. Тѣй сѣщо и Плѣвненъ съ Никополъ иматъ 40.000 жители, какъ можемъ да ги направимъ тогава на 3 околии, тѣй както е прието да има всѣка околия 30.000 души жители. Заради това мисля, че тѣзи окръзи неможемъ да ги раздѣлимъ по на двѣ околии.

Райчо Поповъ: Помни Нар. Събрание че когато рѣшавахме този въпросъ, представи се на представителитѣ да покажатъ и тѣ, гдѣто мислятъ да се добави споредъ распределението още нѣкоя околия. Азъ още въ онова време представихъ за севлиево, което съдържа до 60.000 жители да има една околия въ Ново Село, понеже е отдалечено 10 часа отъ града и тамъ числото на жителитѣ е 23000 души; за това забѣлявахъ, че е умѣстно да се прибави тамъ една околия а това днесъ не е станало. Въ протоколитѣ, както ги приехме, вменено искахъ да разгледамъ каква е станала тѣзи работа и да ли азъ съмъ погрѣшилъ или нѣкакъ е станало погрѣшка; виждамъ, че вмѣсто Ново Село има Новоселско въ Търновскиятъ окръгъ. Н. Събрание може твърдѣ добръ да признае, че жителитѣ въ севл. окръгъ сѣ много по гъсто населени отъ колкото въ тѣзи страна. 60 хиляди жители се събиратъ на една околия и тѣзи околия е на единъ мировий сѣдния. Заради това азъ правя забѣляжка да се добави гдѣто още тогава съмъ заявилъ една околия.

На връщанне отъ тука имавъ честъ да мина презъ Етрополъ и видѣхъ тои градъ като доста търговецки, който се занимава и съ доста голѣма индустрия. Жителитѣ въ градътъ бѣха доста оскърбени, като се извѣстиха, че тѣхниятъ градецъ остава безъ да помисли нѣкой за него. Отъ всѣка страна виждахъ, кой да идеше бѣше не задоволенъ отъ това. За това азъ напомнямъ на комисията, която разглежда този законопроектъ, ако е умѣстно, да се прибави и тамъ една околия.

М-ръ Каравеловъ: Просто да се избере една комисия и желателно е да би била съ по много членове, които да сѣ отъ всичкитѣ части на България; защото по принципъ нѣма какво да се говори. Принципитъ се постави въ закона и се прие въ миналото Събрание и сега остава да се раздѣли Княжеството на околии и да се свърши работата. Това раздѣление Н. Събрание или ще го приеме или ще го отхвърли; и за това, гдѣ кой околия трѣба, нѣма сега нужда да се говори.

Славейковъ: При всичко позволявамъ си да кажа нѣколко думи. Азъ съмъ съгласенъ съ г-на Министра, че

трѣба да се даде на една комисия за да се размисли по много; но не съмъ съгласенъ да бѣдѣтъ много членове. Дѣйствително, когато се касае до раздѣленіето на територията, то колкото повече членове ще има, толкова повече претенции ще се явятъ въ комисията и по мжчно ще се свърши работата. А колкото за г-на предговорившия Райчо Поповъ, то дѣйствително 60.000 жители съществуватъ въ севлиеви окръгъ; но ако да отдѣлимъ новоселската околия, то тя нѣма 30.000 души и не може да съставлява околия, а колкото за погрѣшката, че се е взела новоселска отъ търновскиятъ окръгъ, то ще му кажа, че такава има въ провадийскиятъ окръгъ и не е станала погрѣшка; за това предлагамъ да не се простираме по пататъкъ и да се оставимъ на комисията да го обмисли.

Председателъ: Желас ли нѣкой да говори? (Не.) Какъ желас Нар. Събрание сега ли да се разгледва внесения законопроектъ или да се предаде на комисия? (Гласове: да се даде на комисия.) Отъ колко души да състои?

Бръшляновъ: Менѣ ми се чини, че 9 души сѣ достаточни.

Кърджиевъ: Азъ съмъ съгласенъ съ мнѣніето на г-на Славейкова, че колкото по малко лица бѣдѣтъ, толкова по лесно ще се глѣда работата. Азъ мисля, че 6 души стигатъ.

Председателъ: Желас ли още нѣкой да говори? (Не.) Приема ли Н. Събрание споредъ предложението на г-на Бръшлянова да бѣдѣтъ 9 души? (Приема се.) Иде предложението на г-на Цека Вълчовъ сега ли да се избере комисията или да остане на дневний редъ за утрѣ. (Гласове: сега.) Който не приема да се избере комисия сега, да си дигне ржката. (Меншество.) Какъ желас Нар. Събрание по тайно, или по явно гласоподаване? (Гласове: по явно.)

Атанасъ Игнатовъ: Предлагамъ г-на Илиа Цанова. (Приема се.)

Единъ Гласъ: Предлагамъ г-на Грънчаровъ.

Грънчаровъ: Знас Н. Събрание въ бюрото имамъ работа, освѣтъ това избранъ съмъ въ друга комисия; за това моля да ми се приеме оставката отъ тѣзи комисия.

Павелъ Поповъ: Предлагамъ г-на Цека Вълчовъ. (Приема се.)

Баларевъ: Предлагамъ г-на Бръшлянова. (Приема се.)

Цеко Петковъ: Предлагамъ г-на Ангела Ивановъ. (Приема се.)

Иорданъ Симеоновъ: Предлагамъ г-на Никола Сукнаровъ.

Сукнаровъ: Не можъ да бѣда членъ въ тѣзи комисия; защото съмъ вече избранъ въ една комисия и въ бюрото имамъ постоянно работа.

Иорданъ Симеоновъ: Тогава предлагамъ г-на П. Чернева. (Приема се.)

Симеонъ Панчовъ: Предлагамъ г-на Райча Поповъ. (Приема се.)

Единъ Гласъ: Азъ предлагамъ г-на Васили Радославовъ. (Приема се.)

Йорданъ Наумовъ: Азъ предлагамъ г-на Славейковъ. (Приема се.)

Райчо Поповъ: Азъ предлагамъ г-на Симеона Панчева. (Приема се.)

Председателъ: Станаха 9 души.

Илия Цановъ: Азъ съмъ избранъ въ друга комиссия, слѣдователно давамъ си оставката.

Председателъ: Приема ли Н. Събрание оставката на г-на Илия Цановъ. (Приема се.)

Икономъ попъ Тодоръ: Предлагамъ на негово мѣсто Иосифа Ковачевъ. (Приема се.)

Председателъ: Избрани сж слѣдующитѣ лица: Цеко Вълчовъ, Бръшлиновъ, Ангелъ Ивановъ, Петръ Черневъ, Райчо Поповъ, Василъ Радославовъ, Славейковъ, Симеонъ Панчевъ и Иосифъ Ковачевъ. Има друго отношение заедно съ предложението отъ Министра на Вжтр. Дѣла за отпущанне кредитъ за пособие на поборниците.

Секр. Радославовъ (Чете) Въ Н. Събрание:

Понеже кредитътъ по § 22 ст. 1-ва на Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла отъ бюджетътъ за тек. 1880—1881 финансова година, който бѣше определенъ за пособие на поборниците съгласно съ «законътъ за подобреніето положението на бѣднитѣ отъ поборниците въ разни движения за освобождението ни и на семействата на загиналитѣ отъ тѣхъ» се вече исчерпа, а отъ друга страна само на незначителна частъ отъ поборниците е дадено пособие и отъ останалитѣ постоянно постѣживатъ въ Министерството на Вжтр. Дѣла прошения за пособия на основание на законътъ, то честь имамъ, по заповѣдта на Негово Высочество Князътъ да внесж въ Н. Събрание на разгѣждане приложеното тукъ предложението за увеличеніе рѣчениитѣ кредитъ въ 30.000 франка, отъ кредитътъ по § 1 ст. 3. на Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла отъ бюджетътъ за сжщата 1880/1 финансова година.

Министръ на Вжтрѣшнитѣ Дѣла: Г. Тимевъ.

(Чете) Предложението:

Кредитътъ по § 22 ст. 1. на Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла отъ бюджетътъ за текущата 1880/81 финансова година да се увеличи съ 30.000 франка отъ кредитътъ по § 1 ст. 3. на сжщото Министерство отъ сжщия бюджетъ, — за пособие на поборниците съгласно съ законътъ за тѣхъ отъ 3-й Юний 1880 год.

Министръ на Вжтрѣшнитѣ Дѣла: Г. Тимевъ.

Славейковъ: Безъ да стѣжваме да разгѣждаме това както се представя, азъ съмъ съгласенъ като е това предложението малко, то може да се възложи на друга една комиссия, или ако Н. Събрание намѣри за добро, да се възложи на сжщата комиссия. (Гласове: добръ.)

Савва Илиевъ: Азъ мисля, че туй предложението се отнася повече къмъ бюджета, отъ колкото къмъ предшнний законопроектъ.

Дюкмеджиевъ: Азъ не знамъ зарадъ туй предложението да ли трѣба комиссия, защото то е твърдѣ ясно, и можемъ да се произнесемъ върху него и сега. За какво е нужна комиссия за такава работа, за която нѣма какво да се разгѣжда.

П. Станчовъ: Това сжщото искахъ да кажа и азъ, косто и г-нъ предговорившии каза, че предложението е ясно, кратко и извѣстно. Нужно е да се отпуснатъ пари; за това трѣба да се попита Нар. Събрание, съгласно ли е да се отпуснатъ пари и работата е свършена.

М-ръ Тимевъ: Извѣстно е на Нар. Събрание, че въ миналата сесия се изработи единъ законъ, за пособие на ония, които сж участвали при освобождението на Княжеството, въ разни времена. За това пособие се опредѣлиха 50.000 фр. Понеже тая година бѣше първата за изпълненіето на този законъ, то не се знаеше колко поборници има и колко пари ще трѣбать; за това се отпуснаха само 50.000 фр.; но тѣзи пари до преди двѣ недѣли се потрошиха за награда на 212 души поборници, на които е дадена земя. Освѣнтъ тѣхъ има още нѣкои, на които е дадена пенсия на основание на сжщия законъ. Тѣй сжщо отъ тая сума се е давало и на онѣзи лица, за които се е назначила пенсия още въ време на управленіето на Русекій Комиссаръ, но за които особени кредитъ въ бюджета не сжществуватъ. Сега сж останали нѣщо около 6000 фр. отъ тоя бюджетъ, но тѣ сж распределени по венчикитѣ казначейства за пенсии. За това прошенията, които постѣживатъ отъ поборниците, за нѣколко недѣли не ще могатъ да се удовлетворятъ. Министерството е предвидѣло за бѣдѣщата година 50.000 фр. Но понеже този расходъ не е за много години, но предметътъ е такъвъ, щото днесъ или утрѣ, до гдѣто сжществуватъ този законъ, тѣ ще се раздадѣтъ; а отъ друга страна, по скорото настаняване на поборниците ще бѣде по добръ, както за тѣхъ, тѣй сжщо и за народа. На основание на това, азъ се осмѣлявамъ да влѣза въ Нар. Събрание съ предложението, да се отпуснатъ 30.000 фр. за поборниците отъ кредита § 1. ст. 3. Тоя кредитъ е именно 200.000 фр., които се отпуснаха на Министерството на Вжтр. Дѣла за извѣрени разности. Отъ казанія кредитъ е израсходвано по малко отъ половината, тѣй щото, може да се отпуснатъ 30.000 фр. отъ него. (Гласове: съгласни.)

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание сега да се произнесе върху това предложението? (Приема.) Който не приема да си дигне ржката. (Никой.) Сега давамъ на вотирание. Приема ли Нар. Събрание, споредъ предложението на г-на М-ра на Вжтр. Дѣла, да се отпусне кредитъ за пособие на поборниците 30.000 фр. отъ кредита, който сжществуватъ въ Министерството на Вжтр.

Дѣла § 1. ст. 3 за, извънредни разноси? (Приема се.)
Който не приема да си дигне ръката. (Никой не дигна.)
Сега има да се прочете една телеграма отъ Силистра.

Секр. Вас. Радославовъ (Чете):

Председателю на Народното Събрание въ София.

Състава на повѣренния ми съдъ е докаченъ праведно отъ изражението на г. Министра Цанкова въ Камарата, предпочита да даде оставка, ако не приеме удовлетворение, за което телеграфирахъ Министру Правосъдия.

Дайнеловъ.

Славейковъ: Вие, г-да, помнете презъ днешен, какви препирни и бурни разисквания станаха въ Събранието въ послѣдствие на дѣйствието на този г-нъ председател на силистренскій окр. съдъ г-на Дайнелова. Послѣ това видимъ, че като не се е задоволилъ съ туй, дохожда противъ изричното изявление на нашата Конституция, която въ 93 чл. казва, че за онова което се говори въ Събранието, депутатитѣ не отговарятъ предъ никого; той дохожда сега и предъ тѣзи депутати, които сж говорили за него, отъ ежщитѣ тѣхъ иска удовлетворение. Ние предложихме да се чете тѣзи телеграма въ Събранието, първо, за да се види какво посѣгателство прави на правдинитѣ на депутатитѣ г-нъ председател на силистренскій съдъ; второ, за да дадемъ едно изтъкване, за да се прекратятъ тѣзи частни телеграми или частни прошения отъ възъ до Нар. Събрание. Но за туй да рѣшава бюрото да спира телеграмитѣ не може, но Нар. Събрание трѣба да се произнесе: трѣба ли да се приематъ такви прошения и да се четятъ, или да се турятъ на страна и да оставатъ безъ послѣдствие.

П. Станчовъ: Дѣйствително, че да вземемъ сега по поводъ на тая телеграма да говоримъ върху г. Дайнелова, който се е докачилъ отъ думитѣ на нѣкои г-да представители или Министри, ще бѣде твърдъ не умѣтно и даже смѣшно. Телеграми като тая или прошения като нея, не само, че не заслужаватъ да се уважаватъ въ салата на Нар. Събрание, но напротивъ при първото тѣхно приемане, бюрото може да ги остави безъ всякаво послѣдствие; а Нар. Събрание може да обърне вниманието на г-на Министра на Правосъдието, до каква степенъ подвѣдомствениитѣ негови чиновници се осмѣливатъ да се отнасятъ тѣй съ едно законодателно Събрание, и като това правятъ къмъ Нар. Събрание, колко повече неправилно трѣба да се отнасятъ къмъ външнитѣ частни лица.

М-ръ Стояновъ: Всѣкий е свободенъ въ дѣйствието си, и който направи престѣпление, въ законътъ е предвидено и наказание. Азъ имамъ една телеграма, въ края подписана отъ цѣлия съдъ. Но распоредихъ да се направи нужното съ цѣлия съдъ, както и съ председателя.

М-ръ Каравеловъ: Колкото за телеграмитѣ и прошенията, то съмъ на мнѣние, че не можемъ никакъ да

ги въвеждаме въ Нар. Събрание освѣтъ презъ единъ депутатъ. А ако иска г-нъ председател, да въвежда таково нѣщо, тогава той не може да бѣде председател, но трѣба да стои на скамейкитѣ между депутатитѣ. Всѣко прошение, което се отнася до Нар. Събрание, трѣба единъ депутатъ, тѣй да кажемъ, да го санкционира.

Михайловскій: Подиръ изясненията на г-на Министра, азъ имамъ туй да кажа, че Нар. Събрание може да остави тѣзи телеграма безъ послѣдствие, а съдътъ има да прави своето си съ надлѣжниятъ началникъ.

Тодоровъ: Тѣзи телеграма може да остане безъ послѣдствие, ако пожелае Нар. Събрание; но азъ не можъ да разберъ какъ може да се остави не прочетена една телеграма, която се испраца до Нар. Събрание. Азъ мисля, че всички прошения и телеграми, трѣба да чуе Нар. Събрание, за да знаемъ болкитѣ на страната, били тѣ умѣтни или не умѣтни за да имъ напѣримъ цѣръ. А гдѣто каза г. Станчовъ, че Силистренскій съдъ е направилъ посѣгателство, то азъ не зная да ли това е посѣгателство. Посѣгателство е това, ако Силистр. съдъ иска да тегли на съдъ депутатитѣ, които не отговарятъ за думитѣ казани въ Нар. Събрание. Но той не иска да ги тегли на съдъ, само иска морално удовлетворение за обидата. По добръ е да се свърши анкетата, която е отишла, да изслѣдва този предметъ, и ще се освѣтлѣ Нар. Събрание по добръ: кой е виноватъ. А колкото за съда, той все ще си е обиденъ.

М-ръ Стояновъ: Има да отговори на г. Тодорова. Менѣ си чини, че Нар. Събрание, нѣма хаберъ за никаква анкета въ това отношение. То е работа на Министертвото.

М-ръ Каравеловъ: Азъ казвамъ пакъ за онова предложение, за което говорихъ по напредъ, че трѣба да стане това у насъ обичай. Защото ако допушаме тѣй да се чете всѣко прошение и всѣка бумага, които стигатъ въ Събранието, то може нѣкой да напише такова и еди-какво нѣщо и ще го проводи въ Нар. Събрание а щомъ влѣзе тука трѣба да се чете въ явно заседание. Тогава не е гарантиранъ нито единъ депутатинъ, че нѣма нѣкой да го напсува. Освѣтъ това можтъ да се направятъ прошения колективни и застрашителни за Нар. Събрание, които щомъ не трѣба да минатъ презъ единъ депутатъ, и щомъ има право всѣкий да ги дава на председатели, то ще се четатъ много такива прошения, които не трѣба да се четатъ. Може нѣкой да направи една таква телеграма, съ която да напсува 10 души депутати; а Събранието е обязано да вярди честта на депутатитѣ. За това, ако има нѣкой да подава прошение, той трѣба да го предаде презъ единъ депутатъ, и азъ съмъ увѣренъ, че никой нѣма да му откаже, ако е написано по човѣчески и ако се отнася за сериозна работа.

Славейковъ: Именно за това желая да се даде край на това, защото бюрото е въ затруднение. Сега като бю-

рото е въ затруднение, трѣба да се знае: да ли трѣба да съобщава всичкитѣ прошения, които ще се подаватъ. Азъ мисля, че тъй също ще се намѣри въ затруднение и единъ депутатъ, когато го помолятъ да приеме това прошение и да го внесе; защото въ същото време, той ще го даде пакъ на бюрото. Следователно, какъ могатъ да се взематъ въ внимание такива нѣща, това е затруднително.

Стамболовъ: Ние можемъ да постигнемъ тъй, както ни диктува Конституцията и всѣко предложение противно на нея не можемъ да приемемъ. Членъ 106 отъ Конституцията казва: (Чете го.) Така също чл. 84 гласи; (Чете го.) Подиръ четението на тия членове, струва ми се, че никой нѣма да се съгласи, щото да не приемаме прошения. На основание на 106 чл. съставлява се една комисия, на която се предаватъ всичкитѣ прошения, които постигватъ въ бюрото. Азъ съмъ противенъ на способа, по който сега прошенията се четжтъ. По моето мнѣние, трѣба телеграммитѣ и прошенията да се даватъ на прошетарната комисия, която ще внася върху това докладъ. Заради туй, като въпросътъ е рѣшенъ отъ Конституцията, не трѣба да се разнеква повече.

М-ръ Каравеловъ: Азъ не виждамъ, какво противорѣчие може да има на Конституцията въ това отношение. Тука работата е за една формалностъ, която гарантира Събранието и Министерствата. Азъ видѣхъ два пѣти, че тука се четюха прошения не подписани отъ никого и Нар. Събрание искаше да се избере една анкета, която да изслѣдва тая работа, за която едно прошение найъ много говореше. Други пѣтъ се четюха такива прошения, които не трѣбаше да се четжтъ. За това по моето мнѣние, ако Събранието иска да вярди честъта и достойнството на членоветѣ си, не трѣба да приема прошенията тъй просто; но ошп, който дава прошения може да го внася чрезъ единъ депутатъ, който отъ своя страна ще види да ли то заслужава да се внесе или не. Никому не отказвамъ правото, че може да подава до Н. Събрание петиции. Въ монархическитѣ държави съществува този обичай: всѣка петиция трѣба да се поднесе не отъ одного, но отъ по много души. Когато се поднесе отъ одного, тогавъ му казватъ; че петицията му нѣма вредностъ, ако не е подписана отъ мнозина; но когато е подписана отъ мнозина казватъ, че е законна. Това е много лесно. Но нашата Конституция дава право на всѣкого да прави петиции, само да бждатъ съставени въ извѣстна форма. При насъ още има обичай, мнозина да пишатъ и телеграфиратъ до Н. Височество. Това обаче не е въ реда. Ако искаме да имаме редъ въ прошенията, ако щемъ да гарантираме честъта на Събранието, трѣба да се приеме моето предложение.

Стамболовъ: Нигдѣ въ Конституцията не виждамъ, да се казва, че прошенията трѣба да се даватъ чрезъ единъ представител на Събранието. Напротивъ 106 чл.

на Конституцията казва: (Чете го.) Значи, че Събранието има право да приема петиции били отъ едно или отъ много лица. Това е негово право, както и Князътъ има право да получава прошения. Н. Събрание непраша полученитѣ прошения до надлѣжнитѣ М-ва, слѣдъ като изслуша доклада на прошетарната комисия. Заради това и тѣзи телеграма, която се прие, трѣбаше г. Председателъ да я предаде на комисията, която ще я разгѣда и ще докладва върху нея въ Събранието. Прочее ние имаме право, по Конституцията, да приемаме прошения и всѣкий подданикъ има право да дава прошения. Заради туй найъ хубаво ще бжде да не се съгласимъ съ мнѣнието на г-на М-ра Каравелова.

М-ръ Каравеловъ: Въ Конституцията се говори, че Събранието има право да приема петиции и да ги предава на М-вата. Добрѣ; а защо се четжтъ? Въ Конституцията не се казва да се четжтъ публично, ако бжджтъ ругателни. Сега пакъ се каза, че на комисията да се остави правото да разгѣдва такива прошения. И азъ също съмъ съгласенъ на това; но да ѝ се даде и това право, че ако има такова ругателно прошение да не го чете въ Събранието. Колкото за анкета, тя не се назначава послѣдствие на такива прошения; ако Нар. Събрание намѣри, че по нѣкои учреждения куцатъ, тогава избира анкета. Събранието има право да получава прошения и да ги проважда на М-вата; а другото т. е. какво да става между получаването и предаването не е извѣстно. За това искамъ да се въведе единъ редъ, инакъ често ще четемъ тука ругателни прошения.

Тодоровъ: Като имамъ предъ видъ члена на комисията, който прочете г. Стамболовъ, не можъ да се съглася съ г. М-ра. Той иска да запазва достойнството на депутатитѣ отъ може би глупави прошения, и предлага да се подаватъ чрезъ нѣкой депутатъ. Но ако на председателятъ е мѣчно и се стѣнява да представя такива прошения на Събранието, то какво ще бжде положението на единъ депутатъ? Послѣ се казва въ Конституцията, че Събранието има право да ги проважда на Министритѣ; но питамъ: какъ ще знае Събранието за какво се пише въ едно прошение безъ да го прочете? Отъ гдѣ да знае на кой М-ръ да се проводи то? За това, мисля, били глупави или не, били умѣтни или не прошенията, Събранието трѣба да ги чете. Ние не трѣба да се боимъ, че нѣкой може да пише обидно за Н. Събрание, защото ако бжде тъй, прошениято може да се проводи до надлѣжний М-ръ да изслѣди работата, както можемъ да предадемъ на съдъ и единъ вѣстникъ или частенъ чловѣкъ, който би си позволилъ да направи обпда. За това трѣба да се предаватъ прошенията всѣкий пѣтъ на комисията, която, като ги разгѣда, глупави били или неумѣтни, трѣба да ги съобща на Събранието.

Славеиковъ: Противъ закона дѣйствително не може никой да говори, нито да вземе нѣкои мѣрки. Азъ мисля,

че може да се приематъ мърки, но безъ нарушение на закона, за да не губимъ толкозъ драгоцѣнно време съ такива работи. Ако направимъ нѣкакъвъ редъ въ това отношение не ще бѣде противъ закона. По напредъ се говореше, че трѣба телеграмнитъ да не се четатъ отъ бюрото, но да се предаватъ на комисията. Представете си, че може да дойде телеграма за нѣщо сѣшно, тогава да я дадемъ на комисията, какво ще стане? Трѣба да се тури редъ, и ние можемъ да тълкуваме закона, но не да го тълкуваме да го нарушимъ. Ако може на бюрото или на комисията да се възложи да отхвърля такива нѣща, това може да стане. Ако имаме довѣрие на комисията, тя когато чете прошенията, може да и употребомощимъ щото, ако има прошение, да го остави, като не заслужаватъ четение. Съ това ни най малко не ще има противорѣчие на Конституцията.

Стамболовъ: Самата Конституция казва, че събранието има право да приема прошения. Значи, това е много важна работа, да приемешъ и разгледашъ прошения. Нататъкъ казва още, че Събранието има право да ги проважда на надлѣжното Министерство, или да ги остави безъ послѣдствие; но разбира се само тогава, когато ги чуе. Гдѣто се казва, че има хора, които могатъ да направятъ нападение на Събранието, въ видъ на прошение, такова нѣщо не е прошение, но нападение; а за всѣка обида има наказателенъ законъ. Ако човекъ не може да нападне частно лице безъ да се накаже, толкозъ повече, не може да нападне хора, които сж неприкосновенни, като князове въ отношение на два мѣсеца, когато заседаватъ.

Заради това наказателниятъ законъ доста добръ гарантира честта на депутатитъ, и всѣкий, който би ги докачилъ, трѣба да се накаже. До сега, види се, като че народътъ и самата властъ не могатъ да оцѣнятъ, какво нѣщо е депутатството и неговото значение, като господарственъ факторъ, и често се отнасятъ къмъ тѣхъ не почтително. Съ време обаче ще дойде и това, че депутатството ще заема първото мѣсто и никой не ще се осмѣли да го обиди. Онѣи хора, които се отнасятъ до Събранието, правятъ това съ цѣлъ да намѣратъ справедливостъ. Защото тѣ ходили по всичкитъ учреждения, а най послѣ се обръщатъ тамъ, гдѣто цѣлиятъ народъ е събранъ съ надѣжда, че ще получатъ удовлетворение. За това не можемъ да отбиваме никакви прошения, но да си слѣдва до сега съществуващиятъ редъ. Събранието има право да приема прошения, да ги предава на комисията, която ще направи единъ екстрактъ и Нар. Събрание, ако намѣри, че заслужаватъ внимание, тогава може да рѣши да се проводятъ на Министерството. Тѣй е било до сега, и тѣй трѣба да си остане.

М-ръ Каравеловъ: Азъ мисля, не съмъ говорилъ, че Събранието нѣма право да приема прошения. Казахъ само, че трѣба тѣ да влизатъ чрезъ депутатитъ. Който депутатъ приеме прошение за въ Събранието, той да

гарантира, че въ прошенieto нѣма такова нѣщо, което не трѣба да се чете. Тоже съмъ съгласенъ да се даде това право на комисията да не чете въ Събранието ругателни прошения и никой не отказва на Събранието правото да приема прошения. Напротивъ, ако позволи това на комисията, това ще бѣде повече право; а иначе, ако не позволява Събранието, тогава могатъ да се проводятъ печатани книги ругателни до Събранието, и то треба да ги чете въ едно заседание.

Д-ръ Молловъ: Тука се явява нѣкое неспоразумѣние. Г-нъ М-ръ на Финанситъ твърдѣ спроведливо забѣлѣжи, че може да влизатъ и пасквили. Може да глѣзжтъ прошения безъ подписи или съ лъжовни подписи. Тѣ ако се четжтъ отъ комисията, ще бѣде твърдѣ неумѣстно. Такова нѣщо нигдѣ не съществува. Г. Стамболовъ каза, че се лишаватъ гражданитъ отъ едно право и Събранието не постѣпва спроведливо, ако не чете прошенията. Тука обаче работата е за това, че прошетарната комисия да не предлага такива прошения, които като пасквили нѣматъ никакво отношение къмъ Н. Събрание. Ако не дадемъ такова право на комисията, тогава не знай да ли не ще излѣзе такова нѣщо, че презъ всичкото време на сесията ще трѣба да заседаваме по два пѣти въ недѣлята, за да разгледваме такви прошения, които ни псуватъ, както бѣше презъ денетъ. За това да се даде право на комисията да отхвърля такива прошения.

Икономъ П. Тодоръ: Да се отхвърлятъ прошенията, които иматъ такова едно съдържание докачително за Н. Събрание, за това има едно средство и то е прошетарната комисия. Тя може да прочитва прошенията едно по едно, докладчикътъ ще излѣзе на трибуната и ще каже, че има едно прошение съ докачително съдържание. Тогава ще се пита Н. Събрание да се чете или не. Н. Събрание може да каже да се чете, и може да каже да не се чете и да остане безъ послѣдствие. Комисията всѣкий пѣтъ трѣба да споменува, че постѣпва такова прошение. Защото, прошенieto прилича на писмо, адресирано до едно частно лице. Сега ако писмото не дойде въ рѣцѣтъ на адресанта, не е ли престѣпление? Тѣй сжщо всѣко прошение, пратено до Н. Събр. трѣба да му пристига. Ако е то обидно, тогава комисията ще каже само съдържанието му и не ще де се прочете въ цѣлостъ, понеже може би ще има такова съдържание, което ще паскърби сърцето на всѣкого. Тогава ще се каже да остане безъ послѣдствие. За това всѣко прошение трѣба да се дава на комисията да го предразгледва.

М-ръ Каравеловъ: Желая да зная какъ ще се отличава анонимното прошение отъ друго? Защото може да се поднесе съ едно умишлено име, а Събранието отъ гдѣ да знае, че има такъвъ човекъ. Ако обаче едно прошение преминува чрезъ единъ депутатъ, той може да знае отъ кого е.

Стамболовъ: Съ такова прошение най лесно става така, както каза отецъ Икономъ, да се дава на комисията и ако има неприлично съдържание, въ Събраниято нѣма да се чете. Най послѣ има властъ, чрезъ която ще се пенита: имали такъвъ и такъвъ челоуѣкъ въ това и това мѣсто, който е проводилъ това обидно прошение. Ако има, тогава ще се предаде на съдъ; ако ли нѣма, прошеннето ще остане безъ послѣдствие. Прощения безъ подписи да се не четжтъ, това го разбирамъ. (Гласове: нечерпано!)

Предсѣдатель: Подиръ тии разяснения и разговори, остава както е било до сега прието, т. е. чрезъ комисията да минаватъ тии прошения само съ това прибавление, че трѣба чрезъ комисията да минува всичко, що пристига на II. Събрание, а ти постжнва така както е правила и до сега, т. е. да представи резюме.

Наумовъ: Азъ има да напомни само туй, че прощитарната комисия представя доклада си въ събраниято само единъ нѣтъ въ нѣдѣлата; но ако пристигне нѣкоя важна телеграмма, то трѣба да докладва комисията и другъ день.

Стамболовъ: Ако стане такова нѣщо, азъ мисля, че ние не можемъ да помогнемъ. Всѣкий има поближна властъ и тамъ може да се оплаква; II ако тамъ не намѣри удовлетворение, тогава може да нише въ II. Събрание.

Предсѣдатель: Има ли нѣщо готово отъ комисиятъ?

Д-ръ Молловъ: Готовъ е проекта за военнитѣ работи.

Наумовъ: Тоже и докладътъ за подданството е готовъ.

Стамболовъ: Не зная, да ли е рѣшило Събраниято ще ли се печати докладътъ за законътъ за подданството?

Наумовъ: Трѣба да рѣши Събраниято.

Станчовъ: Готовъ е и докладътъ върху законътъ за финансовитѣ чиновници.

Стамболовъ: Докладътъ върху закона за Фин. Чи-

новници, мисля, да се печати е по добръ, а тѣй сѣщо и за подданството. Тѣ сѣ важни въпроси.

В. Радославовъ: Проекта за фин. чиновници нѣма много измѣнения, така щого нѣма нужда да се печати.

Стамболовъ: Може да бжде промѣненнето твърдѣ малко, по ежщественно, защото тука станаха твърдѣ голѣми препирни върху този въпросъ. Всѣкий трѣба да види: какви измѣнения сѣ станали.

Наумовъ: Въ проекта за подданството нѣма почти никакви измѣнения, тѣй щото не трѣба да се печати.

Д-ръ Молловъ: Комисията преглѣда и законопроекта за военното положение, който е твърдѣ кжѣ. Ако желае Събраниято да се чете сега. (Гласове: не желае.)

Предсѣдатель: Приема ли II. Събрание докладътъ за фин. чиновници както и подданството да се печати? (Не приема.) Тогава утрѣ на дневний редъ имаме предложенията на г. М-ра на Финанситѣ и М-ра на Правосѣдието и комисията ще докладва върху закона на Военното Министерство.

Д-ръ Молловъ: Може да се докладва и за Инвалидното съдържание и дигането на военното положение отъ неточната страна на Княжеството.

Предсѣдатель: Послѣ дохожда на редъ законътъ за подданството и ако има време и за фин. чиновници.

Ненко Храновъ: Азъ имамъ едно запитване до г-на М-ра на Правосѣдието. Ако желае II. Събрание да го чуе.

Станчовъ: Предлагамъ да се распусне Събраниято. (Гласове: нечерпано е!)

Предсѣдатель: Остава на дневний редъ. Впрочемъ за какво е?

Н. Хреновъ: За Върховний Съдъ и окр. сѣдища.

Предсѣдатель: Затварямъ засѣданието.

(Конецъ 5 часѣтъ 30 мин.)

Предсѣдатель: **П. Р. Славейковъ.**

Подиредедатель: **Н. Сукнаровъ.**
С. Стамболовъ.

Секретари:

Ив. Даневъ.

В. П. Золотовъ.

Р. Каролевъ.

Райчо Поповъ.

Хр. Баларевъ.

Х. Бръснаровъ.

Хр. Грънчаровъ.

В. Радославовъ.

Управитель на стенографическото бюро **А. Безеншекъ.**